

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

PİYANO ANASANAT DALI

PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI'NİN HAYATI, ESERLERİ VE OP. 23 NO. 1
PİYANO KONÇERTOSU'NUN ANALİZİ

Tuğrul ADİLOĞLU

Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2025

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Piyano Anasanat Dalı

PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKİ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE OP. 23 NO. 1 PİYANO
KONÇERTOSU'NUN ANALİZİ

Tuğrul ADILOĞLU

Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2025

PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI'NİN HAYATI, ESERLERİ VE OP. 23 NO. 1 PIYANO KONÇERTOSU'NUN ANALİZİ

Danışman: Prof. Hande DALKILIÇ

Yazar: Tuğrul ADİLOĞLU

ÖZ

Bu sanat çalışmasında, Rus besteci Pyotr İlyiç Çaykovski'nin hayatı, klasik müzik dünyasına katkıları ve Op. 23, No.1 Piyano Konçertosu incelenmiştir. Çalışmada, Çaykovski'nin Rus müziği ve genel olarak Romantik dönem müziği üzerindeki etkilerini değerlendirerek, konçertonun yapısal ve müzikal özellikleri analiz edilmiştir. Araştırmanın başlangıcında, Çaykovski'nin yaşamı, müzikal kökenleri ve dönemin toplumsal-kültürel bağlamı hakkında bir giriş sunulmuştur. Çaykovski'nin müzikal dilinin gelişimi, Rus halk müziği ile Batı müziği tekniklerinin birleşimi çerçevesinde ele alınmıştır. Si bemol minör tonundaki 1. Piyano Konçertosu'nun yapısal ve müzikal özellikleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Konçertonun üç bölümlü klasik formu korunurken, romantik dönemin duygusal derinliği ve teknik zorlukları eserin karakteristik özellikleri olarak öne çıkmıştır. Çalışmada, konçertonun formları, melodik gelişimi, armonik yapısı ve ritmik özellikleri üzerine odaklanılarak, eserin içsel yapısı ve işleyişi incelenmiştir. Özellikle piyano ve orkestranın uyumu, eserin anlatım gücünü artıran önemli bir unsur olarak vurgulanmıştır.

Bu araştırma, Çaykovski'nin 1. Piyano Konçertosu üzerine yapılan detaylı incelemeyi Türkçe alan yazınına kazandırması bakımından önemli bir çalışmadır. Söz konusu eser, piyanistler, müzikologlar ve müzik öğrencileri için kapsamlı bir rehber niteliği taşımaktadır. Araştırmanın temel amacı, Çaykovski'nin müzikal dilini anlamak ve yorumlamak isteyen müzik profesyonelleri ile akademisyenler için güvenilir bir referans kaynağı oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Pyotr Ilyich Çaykovski, Romantik müzik, Rus müziği, Konçerto, Romantik dönem.

**THE LIFE AND WORKS OF PYOTR ILYICH TCHAIKOVSKY AND AN
ANALYSIS OF OP. 23 NO. 1 PIANO CONCERTO**

Supervisor: Prof. Hande DALKILIÇ

Author: Tuğrul ADİLOĞLU

ABSTRACT

This artwork report covers the life of Russian composer Pyotr Ilyich Tchaikovsky, his contributions to the world of classical music, and his Op. 23, No. 1 Piano Concerto. The study evaluates Tchaikovsky's influence on Russian music and Romantic music in general, and analyzes the structural and musical features of the concerto. At the beginning of the research, an introduction about Tchaikovsky's life, his musical origins and the socio-cultural context of the period is presented. The development of Tchaikovsky's musical language is discussed within the framework of the combination of Russian folk music and Western music techniques. The structural and musical features of Piano Concerto No. 1 in B flat minor are examined in detail. While the classical three-movement form of the concerto is preserved, the emotional depth and technical difficulties of the Romantic period stand out as characteristic features of the work. The study focuses on the forms, melodic development, harmonic structure and rhythmic features of the concerto, and examines the internal structure and functioning of the work. In particular, the harmony of the piano and orchestra was emphasized as an important element that increases the expressive power of the work.

This research is a significant study in terms of contributing a detailed examination of Tchaikovsky's Piano Concerto No. 1 to the Turkish literature. The work serves as a comprehensive guide for pianists, musicologists, and music students. The main objective of the research is to create a reliable reference source for music professionals and academics who wish to understand and interpret Tchaikovsky's musical language.

Keywords: Pyotr Ilyich Tchaikovsky, Romantic music, Russian music, Concerto, Romantic Period.

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma raporunun tamamlanmasında önemli katkılarda bulunan birçok kiŐiye teşekkür borluyum. İlk olarak, danışmanım Prof. Hande DALKILI'a itenlikle teşekkür etmek istiyorum. Sabrı, rehberliği ve değerli yönlendirmeleri olmadan bu çalışma ortaya çıkmazdı. Her adımda bana rehberlik ettiği için minnettarım. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsündeki öğretim üyelerine, çalışmam boyunca sağladıkları destek ve akademik rehberlikleri için teşekkür etmek istiyorum. Bilgileri, deneyimleri ve ilham verici öğretimleri sayesinde, araŐtırmamı geliŐtirmemde büyük bir rol oynadılar. Son olarak, aileme ve sevdiklerime sonsuz destekleri için teşekkür etmek istiyorum. Her zaman beni cesaretlendirdiler ve alıŐmalarımaya olan inançlarını hiç kaybetmediler. Hepinize içtenlikle teşekkür ederim. Saygılarımla,

Tuğrul ADILOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
TABLOLAR DİZİNİ.....	vi
GÖRSELLER DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: YÖNTEM.....	3
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI	3
1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
1.3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	3
1.4. SINIRLILIKLAR	3
2. BÖLÜM : PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI’NİN HAYATI VE PİYANO ESERLERİ	4
2.1. PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI’NİN HAYATI	4
2.1.1. Ailesi ve Çocukluğu	4
2.1.2. Çaykovski’nin Okul Hayatı	7
2.1.3. Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Kamu Hizmeti Kariyeri ve Rus Müzik Topluluğu (RMS)’nin Kurulması	8
2.1.4. St. Petersburg'da Müzik Hayatı ve Genç Çaykovski	10
2.1.5. Müzik Yolculuğu	12
2.1.6. Rus Beşlisi ve Çaykovski.....	13
2.2. PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI’NİN ÖNEMLİ ESERLERİ	14
2.2.1. Operalar	14
2.2.2. Baleler	15
2.2.3. Senfoniler	15
2.2.4. Sütler	16
2.2.5. Konçertolar ve Konçerto Formu Parçalar.....	16
2.2.6. Piyano Eserleri	17

3. BÖLÜM: PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI'NİN OP. 23 NO. 1 PİYANO	
KONÇERTOSU'NUN İNCELENMESİ	19
3.1. BİRİNCİ BÖLÜM	19
3.2. İKİNCİ BÖLÜM	32
3.3. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (ALLEGRO CON FUOCO)	36
SONUÇ	42
KAYNAKÇA.....	43
YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	46
ETİK BEYANI.....	47
SANATTA YETERLİK SANAT ÇALIŞMASI RAPORU ORJİNALLİK	
RAPORU	48
PROFICIENCY IN ART ART WORK REPORT ORIGINALITY REPORT	49

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Operalar	15
Tablo 2. Baleler	15
Tablo 3. Senfoniler	15
Tablo 4. Sütler	16
Tablo 5. Konçertolar ve Konçertan Parçalar	17
Tablo 6. Piyano Müziği	18

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1. Ölçü 1-3: "Giriş Teması 1", Si bemol minör.....	19
Görsel 2. Ölçü 7-16: Re bemol majörde "Giriş Teması 2".....	19
Görsel 3. Ölçü 24-32: "Giriş Teması 2"nin piyanoyla çalınması.....	20
Görsel 4. Ölçü 33-36: "Giriş Teması 2"den bir kesitin büyütülmesi.	20
Görsel 5. Ölçü 36-39: "Giriş Teması 2"nin bir kesitine dayanan, inici üçleme dizisi.	21
Görsel 6. Ölçü 40-47: Geçiş.	21
Görsel 7. Ölçü 48: Kadans ve mi bemol minör "Giriş Teması 1" in dönüşü.	21
Görsel 8. Ölçü 60-77: Re bemol majörde "Giriş Teması 2".....	21
Görsel 9. Ölçü 78-107: Sergiye geçiş.....	22
Görsel 10. Ölçü 108: Bb minör Tema 1.....	22
Görsel 11. Ölçü 108-113: Tema 1'in artan dizisi	23
Görsel 12. Ölçü 114-129: Tema 1 (Bölüm 1).	23
Görsel 13. Ölçü 130-133	23
Görsel 14. Ölçü 134-159: Nefesli Çalgılar ve Yaylılar tarafından seslendirilen Tema 1 (Bölüm 2).	24
Görsel 15. Ölçü 160-167: Geçiş	24
Görsel 16. Ölçü 168-183: Tema 1 (Bölüm 3)	24
Görsel 17. Ölçü 179 ve 181: Tema Fragmanı 2.....	25
Görsel 18. Ölçü 184-191: Si bemol minör Tema 2.	25
Görsel 19. Ölçü 196-202: Giriş Teması 1	25
Görsel 20. Ölçü 204-208: La bemol majör Tema 3.	26
Görsel 21. Ölçü 211-217	26
Görsel 22. Ölçü 218-239- Tema 2.....	26
Görsel 23. Ölçü 240-266: Do minörde geçiş.	27
Görsel 24. Ölçü 266: La bemol majör Tema 3. Koda.	27
Görsel 25. Ölçü 321-359: Bölüm 1. Tema 1 ve Tema 3 iç içe.	27
Görsel 26. Ölçü 360-386: Geçiş. Fa minör.....	28
Görsel 27. Ölçü 387-441: Bölüm 2.	28
Görsel 28. Ölçü 442-447: Bölüm 3.	28
Görsel 29. Tema 1. Ölçü 448-449: Do diyez minörde	28
Görsel 30. Ölçü 4. 50, 451, 454 ve 456.	29
Görsel 31. Ölçü 466-480: Geçiş.	29

Görsel 32. Ölçü 481-500: Tema 1	29
Görsel 33. Ölçü 496 ve 498: Temanın parçası 2.....	30
Görsel 34. Ölçü 501: Do minör Tema 2.	30
Görsel 35. Ölçü 522: Tema 2.....	31
Görsel 36. Ölçü 534-567: Geçiş	31
Görsel 37. Ölçü 568: Kadans	31
Görsel 38. Ölçü 642: Tema 3. Si bemol majör. Koda.	32
Görsel 39. 650-656 arası ölçüler: 658-664 ölçüleri arasında tekrarlanır.....	32
Görsel 40. Ölçü 5: Re bemol majörde Tema 1A.....	32
Görsel 41. Ölçü 20-25: Fa majör Tema 1B.	33
Görsel 42. Ölçü 25-33: Majör Tema 1C.	33
Görsel 43. Ölçü 33-37: Tema 1 Fragmanı.....	33
Görsel 44. Ölçü 37-41: Geçiş.....	33
Görsel 45. Ölçü 42-58: Tema 1A.	34
Görsel 46. 59-80. Ölçüler: 59-62. ölçüler ve benzeri pasajlarda kullanılan Tema 1B'nin fragmanları.	34
Görsel 47. Ölçü 80-98: Re majör Tema 2.	34
Görsel 48. Ölçü 98-114: Tema 2	35
Görsel 49. Ölçü 114-145	35
Görsel 50. Ölçü 146-153: Re bemol majörde Tema 1A.	35
Görsel 51. Ölçü 154-170: Koda.....	35
Görsel 52. Ölçü 1-5: Si bemol minörde giriş.	36
Görsel 53. Ölçü 5-44: Si bemol minör Tema A.....	36
Görsel 54. Ölçü 45-56: Fa majörde geçiş.....	37
Görsel 55. Ölçü 56-79: Re bemol majörde Tema B.	37
Görsel 56. Ölçü 80-88: Fa majörde geçiş.	37
Görsel 57. Ölçü 89-101: Si bemol minör Tema A.	38
Görsel 58. Ölçü 101-114: Tema C.	38
Görsel 59. Ölçü 114-121: La bemol majörde Tema A.	39
Görsel 60. Ölçü 122-133: Sol majörde geçiş.	39
Görsel 61. Ölçü 133-149: Mi bemol majörde Tema B.	39
Görsel 62. Ölçü 150-158: Fa majörde geçiş.	39
Görsel 63. Ölçü 159-183: Si bemol minör Tema A.....	40
Görsel 64 . Ölçü 183-214: Geçiş Bölüm 1.	40

Görsel 65. Ölçü 214-243: Geçiş Bölüm 2.	41
Görsel 66. Ölçü 243-251: Kadans	41
Görsel 67. Ölçü 252-301: Koda. Si bemol majör.	41

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

A.N. : Aleksandr Nikolayeviç

Bb. : B flat (Si bemol)

Dr. : Doktor

No. : Numero (Numara)

Op. : Opus (Eser numarası)

RMS : Rus Müzik Topluluğu

Prof. : Profesör

Vs. : Versus (Karşı)

St. : Saint (Aziz)

GİRİŞ

19. Yüzyıl, müzik tarihinde "Romantik Çağ" olarak anılan bir dönemdir. Romantizm, her dönemde sanatçıların hissettiği bir akım olsa da 19. yüzyılda sanat eserlerine daha belirgin bir şekilde yansıyor bu dönemin kimliğini oluşturmuştur. Önceki dönemlerdeki titiz yapı ve açık anlatım odaklı bestecilerin yerini yeni besteciler almıştır. 19. Yüzyılın sonlarında ortaya çıkan milliyetçi, post-romantik ve empresyonist akımların da romantizme dayanan kökleri vardır. Romantizm, klasik normlara karşı bir isyan olarak görülebilir (Berrak, 2016, s.2). Romantik Çağ'da müzik, özellikle halk ve sıradan insanlar için büyük bir önem kazanmıştır. Bu dönemde, orta sınıfın büyüyen ve daha etkili hale gelmesi, müzik zevklerinin çeşitlenmesine yol açmıştır. Seri üretimin artmasıyla birlikte müzik enstrümanlarına erişim kolaylaşmış ve yayıncılığın gelişmesi, basılı müzikleri evlere taşıyarak adeta bir müzik pazarı oluşturmuştur. Bu gelişmeler, bestecileri orta sınıfa hitap eden yeni stiller ve türler geliştirmeye yönlendirmiş; amatör müzisyenler için şarkılar ve piyano parçaları yazma konusunda cesaretlendirmiştir (Yalınkılıç ve Varol, 2023, s. 62).

Bu dönemin müziğinin yaratımında birçok farklı bileşen vardır. Bir müzikal sesin perdesi ve yoğunluğu dışında, tını denilen ve farklı bir karakter veya nitelik taşıyan ses bulunur. Dinamik, bir enstrümanın, sesin veya kaydın ürettiği ses düzeyiyle ilgilidir. Romantik dönem melodileri genellikle yüksek, ani seslerle başlar ve sonra yumuşak ve tatlı notalara doğru geniş bir yelpazeye yayılır. Romantik müzikte, sıklıkla farklı kısımlar ve enstrümanlar arasında kontrast bulunur. Üç farklı kontrast türü: ritmik, melodik ve armonik bileşenlerdir. Son bileşen, müzikal seslerin düzenlenmesi ve periyodik vurgunun uygulanmasıyla oluşan ritimdir.

Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu, klasik piyano repertuarının en önemli eserlerinden biridir. Bestecinin yetenekli ellerinden çıkan bu konçerto hem teknik zorlukları hem de duygusal derinliğiyle piyanistler için büyük bir meydan okuma ve keşif alanı sunar. Piyano literatürünün klasik yapı taşlarından biri olan bu eser, piyanistlerin hem ustalıklarını sergilemelerini hem de derin bir müzikal ifadeyle dinleyicileri etkilemelerini gerektirir (Adiloğlu, 2024, s. 292).

Eserleri ilk seslendirildiğinde büyük takdir görmediği halde, Pyotr İlyiç Çaykovski'nin yapıtları kısa sürede sevilen ve saygı duyulan eserler haline geldi. Her biri, önceki eserinden

daha başarılı bulunan bu bestecinin özellikle 1. Piyano Konçertosu, son üç senfonisi, baleleri ve keman konçertosu dünya çapında sezonluk programların vazgeçilmez parçaları haline geldi. Bu eserler, Çaykovski'nin başarısını kalıcı hale getirerek müzik otoriteleri ve dinleyiciler arasında yer edinmiştir (Kün, 2014, s.1).

Çaykovski, Rusya'nın şimdiye kadar yetiştirdiği en başarılı bestecilerden bir olmuştur. Nutcracker (Fındıkkıran), Swan Lake (Kuğu Gölü) ve Sleepy Beauty (Uyuyan Güzel) gibi serleri dünya çapında duyurulmuş bale toplulukları için garantili satışlar yapmış ve senfonileri ile konçertoları günümüzün uluslararası konser sahnesinin temel dayanaklarından biri olmuştur. Çaykovski, senfoniler, konçertolar, operalar, baleler ve oda müziği alanlarında üretken bir besteci olmayı başamıştır. Ancak Çaykovski'nin hayatı da oldukça sorunlu ve çalkantılı olmuş; eserleri, yasa dışı olan ve felaketle sonuçlanan evliliği, birçok aşk ilişkisi ve eşcinselliğin duygusal sonuçlarıyla şekillenmiştir (Classic FM, 2022).

1. BÖLÜM: YÖNTEM

1.1.Araştırmanın Amacı

Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu, Romantik Dönem piyano repertuvarının en önemli eserlerinden biridir. Virtüözite, duygusal derinlik ve melodik güzellik bakımından öne çıkan bu eser, birçok piyanist tarafından yorumlanmış ve dinleyiciler tarafından beğenilmiştir. Bu araştırma da Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu'nun incelenmesi üzerinedir.

1.2.Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, Çaykovski'nin hayatı, müzikal geçmişi ve Op.23 No.1 Piyano Konçertosu çeşitli yönleriyle incelenerek, daha iyi anlamamıza ve yorumlamamıza yardımcı olacaktır. Eserin, farklı edisyonları karşılaştırmalı olarak incelenmesi ve Çaykovski'nin diğer piyano eserlerinin analiz edilmesi bestecinin müzikal dilinin anlaşılması açısından önemli bir parametre olacaktır. Ayrıca, piyanistler ve müzik öğrencileri için de referans kaynak olması açısından önem taşımaktadır.

1.3.Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan literatür tarama tekniği benimsenmiştir. Doküman analizi, yazılı materyalin sistematik ve ayrıntılı bir şekilde incelenmesini içeren nitel bir araştırma tekniğidir.

Çalışmada, Çaykovski'nin hayatı, müzikal geçmişi ve Op.23 No.1 Piyano Konçertosu hakkında literatür taraması yapılmış, elde edilen bilgiler doküman analizi yapılarak sistematik bir şekilde yorumlanıp, dolaylı ya da doğrudan alınarak rapora eklenmiştir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma romantik dönem Rus bestecisi Pyotr İlyiç Çaykovski'nin hayatı, müzikal geçmişi ve Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosunun piyanistik açıdan analizi ile sınırlıdır. Teknik analiz kısmı daha çok teorik ve yapısal analiz düzeyinde sınırlandırılmıştır.

2. BÖLÜM: PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKİ’NİN HAYATI VE PİYANO ESERLERİ

Pyotr İlyiç Çaykovski (1840-1893), Romantik dönem bestecilerinden biri olarak müzik dünyasında önemli bir yeri vardır. Rus müziğini Batı klasik müzik gelenekleriyle ustaca harmanlayan besteci, senfonileri, konçertoları ve özellikle balelerindeki duygusal derinlik ve melodik zenginlikle öne çıkmıştır. Klasik müzik repertuarının en sevilen eserlerinden olan 'Kuğu Gölü', 'Fındıkkıran' ve '1. Piyano Konçertosu' gibi başyapıtlara imza atmıştır. Bestecinin kişisel yaşamındaki zorluklar ve duygusal çalkantılar, eserlerine de yansımıştır.

2.1. Pyotr İlyiç Çaykovski’nin Hayatı

Pyotr İlyiç Çaykovski, 19. Yüzyılın en önemli bestecilerinden biri olmuştur. Çaykovski'nin aile ilişkilerinin genellikle sıcak ve destekleyici olduğu söylenmektedir. Özellikle annesinin müzikal yeteneğini keşfetmesine ve geliştirmesine büyük bir ilgi gösterdiği bilinmektedir. Kardeşlerinin de genellikle Çaykovski’nin müzikal kariyerini desteklemiş ve onun başarısından gurur duyduklarından bahsedilmiştir (Adiloğlu, s.14-40). Özellikle Nikolay¹, Pyotr’ un müzikal çalışmalarını destekleyen ve onun en büyük hayranlarından biri olmuştur. Ancak, aile içi ilişkilerde birtakım zorluklar da olmuştur. Örneğin, Pyotr ‘un annesi Aleksandra²’nin, onun eşcinsel olduğunu öğrendiğinde verdiği olumsuz tepki aralarındaki ilişkiyi bozmuştur. Dahası, Pyotr’un çocukluk dönemindeki mücadeleleri ve aile içi gerilimler onun duygusal yaşamını ve müzikal çalışmalarını da olumsuz etkilemiştir (Saraç, 2013, Mayıs). Çaykovski her şeye rağmen senfoni, opera, piyano, bale, enstrümantal ve oda müziği gibi birçok tarzda eser vermiştir. Ölümünden sonra bile Çaykovski’nin çalkantılı hayatı, her zaman merak konusu olmuştur.

2.1.1. Ailesi ve Çocukluğu

Çaykovski, 7 Mayıs 1840 yılında Rusya'nın Votkinsk³ kentinde doğmuştur. Çaykovski’nin babası İlya Petroviç Çaykovski⁴ (1795–1850), annesi ise Aleksandra Andreyevna Assier’dir.

¹Nikolay İlyiç Çaykovski (1838-1906), Pyotr İlyiç Çaykovski’nin kardeşi olup mühendis ve eğitimci olarak tanınmıştır.

² Aleksandra Andreyevna Assier (1812-1854), Fransız kökenli bir aileden gelmekte olup Çaykovski'nin doğduğu yer olan Votkinsk'te yaşamıştır.

³ Ural Dağlarında bulunan bir maden şehridir

⁴ İlya Petroviç Çaykovski (1795–1850), Pyotr İlyiç Çaykovski’nin babası olup maden mühendisi olarak görev yapmıştır.

İlyâ Petroviç Çaykovski, madencilik okulundan 1817' de ikinci olarak mezun olduktan on yıl sonra evlenmiştir. İlk eşi 1831 yılında vefat ettikten iki yıl sonra, besteci olan annesi Aleksandra Andreyevna Assier ile 1 Ekim 1833'te evlenmiş ve üç yıl sonra ilk çocukları Ekaterina dünyaya gelmiştir. Ancak, bebek bir yaşında iken vefat etmiştir. İlyâ Petroviç Çaykovski, devlet madenlerinde müfettişlik yaparken bir terfi almış, bestecinin doğum yeri olan 10.000 nüfuslu Kamsko-Votkinsk'e taşınmışlardır. Burada Gümrük Memuru olarak çalışmış ve altı çocuğu olmuştur. İlyâ müzikal bir yeteneği ve bilgisi olmamasına rağmen, çocuklarının eğitimini önemseyen bir annedir. Anne Aleksandra Andreyevna Çaykovski (1801–1854), İki evlilik yapmış ve 6 çocuğu olmuştur. Pyotr'un müzikal eğitimine destek vermiş, müzik kariyerine olan ilgisini teşvik etmiştir. Anne Aleksandra Andreyevna Çaykovski, 1854 yılında vefat etmiştir. Bestecinin, kardeşleriyle arası genelde arası iyi olmuştur. Rus edebiyatı profesörü olan en büyük kardeşi Nikolay İlyâ Petroviç Çaykovski (1831–1893), her zaman Pyotr'a destek olmuş ve onun müzikal kariyerini takdir etmiştir. Aleksandra İlyâ Petrovna (Assier) (1833–1911), İkinci evliliğinden olan kız kardeşidir. İppolit İlyâ Petroviç (1835–1888) ise üçüncü kardeştir. En genç kardeş olan Modest İlyâ Petroviç Çaykovski (1850–1916) ise Pyotr'un biyografisini yazan ve onun hayatını yöneten kişi olmuştur. Anatoly İlyâ Petroviç (1850–1852), M o d e s t ' i n ikiz kardeşidir ve 2 yaşında ölmüştür. Pyotr'un Modest ve Anotoly ile hayatları boyunca özel bir bağı olmuştur (Siepmann, 2007, s. 45).

Pyotr İlyâ Çaykovski'nin müziğe olan yeteneği, daha çocuk yaşlarda belli olmuştu. Fransız mürebbiyesi Fanny Dürbach⁵, onun bu yeteneğini fark etmişti. Fanny'nin mürebbiye olarak işe başlaması ve aile ile olan ilişkileri, Çaykovski'nin hayatının şekillenmesinde büyük bir rol oynamıştı. O dönemde iş arayan Fanny, Aleksandra ile tanışmış ve üç hafta süren bir yolculuğa çıkmışlardı. Bu süre içinde iki kadın birbirini daha iyi tanımış, Aleksandra'nın endişeleri bir nebze olsun azalmıştı. Yıllar sonra, bu müthiş tanışma ve deneyim, Fanny tarafından şu şekilde anlatılmıştı: “Yolculuk boyunca o kadar yakınlaştık ki, fabrikaya vardığımızda tamamen samimi bir ilişki içindeydik. Bayan Çaykovski'nin zarafeti, nezaketi ve güzelliği, hatta Nikolay 'ın yakışıklılığı, beni çok etkiledi. İkisinin de titiz ve kibar davranışları, önümdeki görevin zor olmayacağını bir işaretiydi. Yine de çok huzursuzdum.

⁵ Fanny Dürbach Çaykovski'nin çocukluk mürebbiyesi (d. 1822, Montbéliard ; ö. 1901, Montbéliard).

Eğer sadece Bayan Çaykovski ve oğlu Nikolay ile anlaşma yapmak zorunda kalsaydım, her şey iyi olurdu. Ama gittiğimizde diğerleri ile karşılaşacak, yaşam tarzlarına yabancı olacaktım. Bu yüzden, yolculuğumuzun sonuna yaklaştıkça endişem ve huzursuzluğum arttı. Ancak, sonunda eve vardığımızda, bu tüm korkularımın yersiz olduğunu gördüm. Ev sahipleri bizimle buluşmak için dışarı koştular, coşkuyla kucaklaştılar ve öpüştüler ve hizmetçileri aileden ayırmıyorlardı. Herkes bölünmeden, canlı bir mutlulukla eşitlendi, herkes evin hanımının dönüşünü aynı sıcaklıkla karşıladı ve ilgi gösterdi. Bay Çaykovski yanıma geldi ve tek kelime etmeden, beni kızı gibi kucakladı ve öptü. Onun bu davranışı benim aileden biri olduğumu, yeni yere değil de kendi evime geldiğimi hissettirdi. Ertesi sabah en ufak bir endişe veya korku duymadan işime başladım” (Poznansky, 1991, s. 522). Fanny, Pyotr’un çocukluk döneminde ona eğitim vermiş ve onun gelişimini desteklemişti. Bu dönem, müzik yeteneğinin keşfedildiği ve geliştiği önemli bir zaman olmuştu. Fanny'nin rehberliği altında, Pyotr’un müzikal yetenekleri şekillenmeye başlamıştı. Fanny, Pyotr’un duygusal ihtiyaçlarını da karşılamış ve ona sevgi, şefkat ve güven vermişti. Özellikle ailesinden uzakta, yabancı bir ortamda büyüyen Pyotr için Fanny'nin varlığı çok değerli olmuştu. Onunla kurduğu bağ, Pyotr’un güvende hissetmesini sağlamıştı. Fanny'nin Fransız kökenli olması, Pyotr’un kültürel çeşitliliği deneyimlemesine ve farklı bir bakış açısı kazanmasına yardımcı olmuştu. Bu durum, onun müzikal ve entelektüel gelişimine katkıda bulunmuştu. Fanny, Pyotr’un ikinci annesi gibi bir rol üstlenmişti. Onunla olan yakınlığı, ailenin bir parçası gibi hissetmesini sağlamış ve aile bağlarını güçlendirmişti. Fanny Dürbach gibi bir mürebbiye, Çaykovski'nin hayatında hem eğitim hem de duygusal destek sağlayarak önemli bir rol oynamıştı. Kısacası, onun varlığı Pyotr ‘un müzikal yeteneklerinin keşfedilmesine ve gelişmesine büyük katkıda bulunmuştu (Usta, 2022, s.1).

Modest, besteci kardeşi Pyotr ‘un mürebbiyesi Fanny Dürbach’a ilişkin ilginç anılarını daha sonraları kaleme almıştı. Özellikle, Fanny'nin elleri üzerine yaptığı vurgular dikkat çekiciydi. Modest, bu detayın Pyotr için özellikle önemli olduğunu belirtmişti. Çocuklar için annenin elleri, yakın fiziksel temasın temel araçlarıydı ve bu detayın, Pyotr ‘un ilerideki ilişkilerinde ve özellikle evliliğinde rol oynadığını düşünmüştü.

Modest’e göre, Fanny'nin Pyotr’a Fransızca ve Almanca öğretmesi ve Fransızca duygusal şiirlerle ilgilenmesi, Pyotr ‘un ilerideki müzikal kariyerine etki eden bir faktör olmuştu. Fanny, Çaykovski’ye sadece Fransızca ve Almanca öğretmekle kalmamış, aynı zamanda

onu müzikle de tanıştırmıştı. Bu mutlu dönem, 1848 yılında İlya'nın emekli olması ve ailenin Moskova'ya taşınmasıyla sona ermişti. Fanny, Votkinsk'te kalmış ve Çaykovski'nin ona duyduğu özlem ömür boyu sürmüştü (Classic Cat, t.y.).

2.1.2. Çaykovski'nin Okul Hayatı

Moskova'da Çaykovski kardeşler, popüler Schmelling Okulu'na kaydolmuşlardır. Pyotr, yoğun ders programı ve ödevlerden dolayı sağlığını kaybetmiş ve kızamığa yakalanmıştır. Bu hastalık, ailenin Alapayevsk'e taşınmasına neden olmuştur. St. Petersburg'dan uzaklaşmak ve Fanny' den kopmak Pyotr'a çok zor gelmiştir. Bunun sonucunda müziğe olan ilgisi azalmış ve okumaya yönelmişti.

Alapayevsk'te Anastasie Petrova adında yeni bir mürebbiye hayatına girmiş, Pyotr'u çalıştırmış ve onu St. Petersburg'daki bir okula hazırlamıştır. Pyotr, Anastasie'ye olan minnettarlığını, 1854 yılında bestelediği piyano valsyle göstermiştir. Ancak bu mutluluk da kısa sürmüştür. 1850 yılında Pyotr 'un annesi Alexandra, ikiz bebekleri doğurduktan sonra hayatını kaybetmiştir. Bu olay, Pyotr 'un hayatındaki en büyük trajedilerden biri olmuştur (Tchaikovsky Research, t.y.)

Annesinin ölümünden sonra Pyotr, 1850 yılında St. Petersburg'daki Hukuk Fakültesi'ne kaydolmuştur. Hukuk eğitimi alırken müziğe olan ilgisi de devam etmiştir. 12 yaşına kadar eğitime başlamayan Çaykovski, iki yıl hazırlık sınıfına devam ettikten sonra okula başlamıştır. Okul döneminde, Çaykovski'nin akademik performansı iyi olmamıştır. Hukuk dersleriyle müzik arasında sıkışıp kalmış ve zaman zaman bu durumdan rahatsızlık duymuştur. Ancak, müzikle olan bağı hiçbir zaman kopmamış ve boş zamanlarında besteciliğe devam etmiştir (Brown,2003, s.495).

İmparatorluk Hukuk Okulu'nda öğrenciyken Lomakin'in yönettiği koroya katılmış ve Kündinger'den piyano dersleri almıştır. Müzik, onun için büyük bir zevk kaynağı olmuştur, ancak müzikle ilgisi hala doğaçlama beste yapmakla sınırlı kalmıştır. 1859'da okulu bitirmiş ve Adalet Bakanlığı'nda birinci sınıf memur olarak göreve başlamıştır. Ancak, müziğe olan tutkusu ve yeteneği, hukuk alanında bir kariyer yapma isteğini gölgede bırakmıştır (Onaran, 2011, s. 5).

2.1.3. Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Kamu Hizmeti Kariyeri ve Rus Müzik Topluluğu (RMS)'nin Kurulması

St. Petersburg'da klasik müzik dinleme imkânlarının oldukça kısıtlı olduğu bir dönemde, senfoni konserleri nadiren düzenlenmiştir. Bu konserler genellikle amatör bir orkestra tarafından provasız şekilde icra edilmiş ve öğrenciler, Alman klasiklerini tanıyabilmek için bu eserleri satın almak zorunda kalmıştır. Ancak, o dönemde ucuz baskıların yaygınlaşmamış olması ve geniş bir repertuvara ulaşmanın zorluğu, genç Çaykovski'nin müzik bilgisine erişimini sınırlandırmıştır. Eserlerin pahalı olması, en mütevazı bütçeler için bile büyük bir engel teşkil etmiştir. Arkadaşlarının kütüphanelerine güvenemeyen Çaykovski, bu kütüphanelerdeki müzik türlerinin kendi ciddi çalışma arzusuna hitap etmediğini fark etmiştir. Bu nedenle, o dönemdeki müzik bilgisi yarı amatör bir seviyede kalmıştır. Örneğin, 1861 yılında hâlâ Beethoven'in kaç senfoni bestelediğini bilmemiştir. Buna rağmen, İtalyan Operası'na gitmeye özen göstermiş ve Rus operasının gelişmekte olduğu bu dönemde Glinka'nın "Çar'ın Hayatı" operasının sahnelenmesine tanıklık etmiştir. Bu eser, Çaykovski'nin favorisi olmuştu. Tüm bu sınırlı imkânlarla rağmen, Çaykovski geleceğine dair büyük bir özgüvene sahiptir. Kardeşi Nikolay 'ın müzik mesleğine katılma arzusuna karşı çıkmış ve 1862'de Konservatuvara girdikten sonra kardeşine, "Başka bir Glinka olamam belki ama sana söz veriyorum, bir gün benimle gurur duyacaksın," demiştir (Evans, 1996, s. 22)

Çaykovski'nin St. Petersburg Konservatuvarı'ndaki hocası Zaremba, kompozisyon sınıfının başkanıydı ve genç müzisyenin ilgisini çeken tek şey bu ders olmuştur. 1861-1862 sezonunda uyum konusuna odaklanılmış, 1862-1863'te ise katı kontrpuan ve kilise modları işlenmiştir (Brown, 2003, s. 22-23). Eylül 1863'ten itibaren Çaykovski, Zaremba ile müzik formu çalışmaya başlamış, Anton Rubinstein ile ise orkestrasyon üzerine yoğunlaşmıştır. Ekim 1862'de öğrenci arkadaşı Hermann Laroche ile tanışmıştır. Laroche, daha sonra önemli bir müzik eleştirmeni olmuş ve Çaykovski'nin tüm kariyeri boyunca sıkı bir dostu olarak kalmıştır. Rubinstein'a duyduğu hayranlığı dile getirmekten çekinmeyen Çaykovski, yine de Rubinstein'ın muhafazakâr yöntemlerini sıkıcı bulmuştur. Zaremba klasik bir yaklaşımı savunurken, Rubinstein ise Mendelssohn döneminde kalan Beethoven'ın orkestrasyonuna trombonların eklenmesi gibi yenilikler getirmiştir. Ancak Rubinstein'ın muhafazakârlığı, yalnızca öğretisiyle sınırlı kalmamıştır (Kün, 2014, s. 5).

Çaykovski, ustalarının koyduğu katı kurallara ve onlara olan büyük hayranlığına rağmen, eski klasik orkestra için tek bir eser bile üretmemiştir. Onun müzikal anlayışı, modern dönemin genişletilmiş enstrümantasyonuna dayanmıştır. Edwin Evans (1906), Çaykovski'nin St. Petersburg Konservatuarı'ndaki eğitimini ve müzik kariyerinin başlangıcını şu şekilde aktarmıştır: Konservatuvarın en başarılı hocalarından Zarembo ve Anton Rubinstein⁶, Çaykovski'nin eğitiminde önemli bir rol oynamışlardır. Özellikle Rubinstein, öğrencisinin özel yeteneğini fark ederek ona daha özenli bir şekilde yaklaşmıştır. Çaykovski, armoni, kontrpuan, kilise modları, kompozisyon ve enstrümantasyon konularında onlarla çalışmıştır. Profesyonel eğitimine 21 yaşında başlayan Çaykovski, bu süreçte büyük bir performans sergilemişti. Rubinstein'ın şefliğinde çalışmalar yapmış, ancak sosyal fobileri nedeniyle bu rolü üstlenmekte zorlanmıştır. Bu durum, ömrü boyunca değişmemiş ve kendi eserlerini yönetmek için davet edildiğinde bile şeflik yapmakta zorlanmıştır. Ancak, şeflik konusundaki bu başarısızlığına rağmen konservatuvarın en iyi öğrencilerinden biri olmuştur. Gelirini Rubinstein'ın yönlendirdiği özel öğrencilere ders vererek sağlamış, ancak bu gelir oldukça düşük kalmıştır (Evans, 1906, s. 26)

1865 yılında St. Petersburg Konservatuarı'ndaki eğitimini ikincilik ödülüyle tamamlayan Çaykovski, 1866'nın başlarında Anton Rubinstein'ın teklifiyle Moskova'daki konservatuvarın müdürü ve hocası olan kardeşi Nikolay Rubinstein'ın yanında armoni öğretmenliği yapmak üzere Moskova'ya taşınmıştır. Bu karar, geliri yüksek olmasa da gurur verici bir iş olan hocalığı kabul etmesine neden olmuştur. Moskova'daki canlı sanat ortamı, Çaykovski'nin müzik kariyerinin gelişmesine katkıda bulunacak önemli kişilerle tanışmasını sağlamıştır. Bu kişiler arasında Moskova Konservatuvarı hocası ve önde gelen müzik eleştirmenlerinden biri olan Kaşkin ile eserlerini yayımlayacak genç bir yayıncı olan Jürgenson da bulunmuştur (Evans, 1906, s. 25).

⁶ Anton Rubinstein (1829-1894), Çaykovski'nin St. Petersburg Konservatuarı'ndaki en önemli öğretmenlerinden biri olup, onun müzikal gelişiminde ve kariyerinde belirleyici bir rol oynamıştır. Rubinstein'ın Batı müziği yaklaşımı ve teknik öğretileri, Çaykovski'nin kompozisyon stiline temelini oluşturmuştur

2.1.4. St. Petersburg'da Müzik Hayatı ve Genç Çaykovski

St. Petersburg'da klasik müzik dinleme imkânları oldukça kısıtlı olması ve konserlerin nadiren gerçekleşmesinden dolayı öğrenciler, Alman klasiklerini tanımak için eserlerini satın almak zorunda kalmışlardır. Ancak oldukça pahalı olan bu eserlere ulaşmak her zaman mümkün olmamıştır. O dönemde ucuz baskıların ve geniş repertuvarın yaygınlaşması zaman almıştır. Bu durum, genç Çaykovski'nin erişimini de sınırlandırmıştır. Arkadaşlarının kütüphanelerine de güvenememiş, içerdikleri müzik türü onun ciddi çalışma arzusuna hitap etmemiştir. Bu nedenle, o dönemdeki müzik bilgisi yarı kültürlü bir amatörden çok da öte olmamıştır. 1861'de hala Beethoven'ın kaç senfoni bestelediğini bilmemesi buna en büyük örnek olmuştur. Buna karşın, İtalyan Operası'na gitmeye özen göstermiştir. O dönemde Rus operası da gelişmeye başlamıştır.

Çaykovski, Glinka'nın "Çar'ın Hayatı" operasının sahnelenmesine tanıklık etmiş ve bu eser favorisi olmuştur. Bu kadar sınırlı imkânlarla rağmen, kendine ve geleceğine dair büyük bir özgüvene sahip olmuştur. Kardeşi Nikolay'ın müzik mesleğine katılma arzusuna karşı çıkan Peter, 1862'de Konservatuvara girdikten kısa bir süre sonra ona şöyle demiştir: "Başka bir Glinka olamam belki ama sana söz veriyorum, bir gün benimle gurur duyacaksın kardeşim" (Evans, 1906, s. 25)

Çaykovski'nin Konservatuvardaki hocası Zaremba'nın kompozisyon sınıfının başkanı olması, genç müzisyenin ilgisini çeken tek şey olmuştur. 1861-1862 sezonu Marx'tan sonra uyum konusuna ayrılmış, 1862-1863'te ise katı kontrpuan ve kilise modları işlenmiştir (Brown, 2003, s. 22-23).

Eylül 1863'ten itibaren Piyotr, Zaremba ile müzik formu, Anton Rubinstein ile orkestrasyon çalışmaya başlar. Ekim 1862'de öğrenci arkadaşı Hermann Laroche ile tanışır. Laroche daha sonra eleştirmen olarak görev yapar ve Çaykovski'nin tüm kariyeri boyunca sıkı arkadaş olurlar. Rubinstein'a duyduğu hayranlığı dile getirmekten çekinmese de bu hayranlık, Rubinstein'ın muhafazakâr yöntemlerin kısıtlamasını sıkıcı bulmasını engellemez. Zaremba bir klasikçiydi ve Rubinstein ise orkestrasyonunu Mendelssohn döneminde kalan Beethoven'den trombonların eklenmesi ve kromatik trompet ve kornaların doğal aletlerle değiştirilmesiyle öğretiyordu. Her yaşta olduğu gibi genç öğrenciler de her şeyi özümseme heveslerine kapılmışlardı ve orkestra yeniliklerine hevesliydi, izleri aşmaya

meylliydiler. Ancak Rubinstein'in muhafazakârlık tutumu, sadece öğretisiyle sınırlı değildi (Kün, 2014,s.5). Ustalarının koyduğu katı kurallara ve Çaykovski'ye olan büyük sevgisine ve hayranlığına rağmen, Çaykovski eski klasik orkestra için tek bir eser bile üretmemiştir. Onun aracı her zaman modern günlerin genişletilmiş enstrümantasyonu olmuştur. Edwin Evans (1906)'ın Tchaikovsky kitabında, St. Petersburg Konservatuvarı'nda yaşananları ve Çaykovski'nin müzik kariyerinin başlangıcını şu şekilde anlatmıştır:

Konservatuvarın en başarılı hocalarından olan Zaremba⁷ ve Anton Rubinstein, Çaykovski'nin eğitiminde önemli bir rol oynarlar. Özellikle Rubinstein, öğrencisinin özel yeteneğini fark ederek daha özenli bir şekilde ona yaklaşır. Çaykovski, armoni, kontrpuan, kilise modları, kompozisyon ve enstrümantasyon konularında onlarla çalışır. Profesyonel eğitimine 21 yaşında başlayan Çaykovski, bu süreçte büyük bir performans sergiler. Hocası Rubinstein'in şefliğinde çalışmalar yapar, ancak sosyal fobileri nedeniyle bu rolü üstlenmek onun için zor olur. Bu durum, ömrü boyunca değişmez, kendi eserlerini yönetmek için davet edildiğinde bile şeflik yapmakta zorlanır. Ancak, şeflik konusundaki başarısızlığına rağmen konservatuvarın en iyi öğrencilerinden biridir. Gelirini Rubinstein'in yönlendirdiği özel öğrencilere ders vererek sağlar, ancak geliri çok düşüktür (Evans, 1906, s. 26)

1865'te St. Petersburg Konservatuvarındaki eğitimini ikincilik ödülüyle tamamlayan Çaykovski, 1866'nın başlarında Anton Rubinstein'in teklifiyle Moskova'daki konservatuvarın müdürü ve hocası olan kardeşi Nikolay Rubinstein'in yanında armoni öğretmenliği yapmak üzere Moskova'ya taşınır. Bu karar, geliri yüksek olmasa da gurur verici bir iş olan hocalığı kabul etmesine neden olur. Moskova'daki canlı sanat ortamı, Çaykovski'nin müzik kariyerinin gelişmesine katkıda bulunacak önemli kişilerle tanışmasını sağlar, bunlar arasında konservatuvar hocası olan ve Moskova'nın önde gelen müzik eleştirmenlerinden biri olan Kaşkin ve eserlerini yayımlayacak genç bir yayıncı olan Jürgenson da vardır (Evans, 1906, s. 25).

⁷ Nikolai Zaremba (1821-1879), St. Petersburg Konservatuvarı'nda Çaykovski'nin müzik teorisi ve kompozisyon hocasıdır.

2.1.5. Müzik Yolculuğu

Moskova'daki ilk yıllarında, Çaykovski, Nicholas Rubinstein'ın yanına yerleşmiş ve oldukça mütevazı bir yaşam sürmüştür. Yeme içme alışkanlıkları ve genel yaşam tarzı son derece sade ve gösterişten uzak kalmıştır. Maddi durumu iyi olduğu ve taşrada kendi evine sahip olduğu zamanlarda bile bu sadelikten vazgeçmemiştir. Bu tasarruf anlayışı, onun paraya değer verdiği izlenimini uyandırsa da aslında paranın değerini hiçbir zaman tam anlamıyla kavrayamamış ve önemsememiştir. Elindeki parayı tutmakta başarısız olan Çaykovski, her zaman küçük bozuk paralarını sokak çocuklarına dağıtmıştır. Hatta bir keresinde, son rublesini Amerika'da von Bülow'a⁸, ilk Piyano Konçertosu'ndaki harika performansı için bir teşekkür telgrafı göndermek amacıyla harcadığı anlatılmıştır. Arkadaşları bu savurganlığa karşı çıkmış ancak Çaykovski'nin bu alışkanlığını değiştirmeyi başaramamışlardır (Fikriyat, 2019).

Moskova'da profesör olarak çalışmaya başladıktan kısa bir süre sonra, Do minör tonalitesinde bir konser uvertürü bestelemiştir. Ancak, bu çalışma Rubinstein tarafından ne şaşkınlıkla ne de beğeniyle karşılanmıştır. St. Petersburg'daki teşvik eksikliğinden sonra bu durum Çaykovski için büyük bir hayal kırıklığı olmuştur. Bir sonraki işini Moskova yerine St. Petersburg'da denemeye karar verse de bu düşünceden vazgeçmiş ve Moskova'ya geri dönmüştür. Yeni çalışması olan Senfonik Şiir'e "Kış Hayalleri" adını vermiştir. Bu eser, sonraları "Birinci Senfoni" olarak bilinmiştir. Ancak, 1866'nın sonlarında yaptığı denemeler de başarısızlıkla sonuçlanmış ve sürekli reddedilmiştir. En çok umut bağladığı Anton Rubinstein ve Profesör Zarembo bile bu çalışmalarda iyi bir şey bulamamıştır. Genç besteci, Moskova'ya dönerek kompozisyon alanındaki çabalarını yenilemiştir. Ancak iki yıl sonra "Kış Hayalleri" Senfonisi Moskova'da büyük bir başarı elde etmiş ve bu durum Çaykovski'nin özgüvenini artırmıştır. Eleştirilere karşı son derece hassas olan Çaykovski, tartışmalardan kaçınmayı tercih etmiş, bu tür girişimler ise onun daha da içine kapanmasına neden olmuştur (Brower, 1917).

⁸ Hans von Bülow (1830-1894), dönemin önde gelen piyanist ve orkestra şeflerinden olup, Çaykovski'nin 1. Piyano Konçertosu'nun ilk seslendirişini gerçekleştiren sanatçısıdır.

Çaykovski, operada ideal olarak Mozart'ın eserlerini örnek almıştır. Wagner'i ise pek önemsememiş, müzik dramalarının yanlış ilkeler üzerine inşa edildiğini düşünmüştür. Bu nedenle, 1866'da bestelediği ilk operası "Voivoda", Mozart'ın etkisini açıkça yansıtmıştır. Diğer müzik türlerinde devrimci bir anlayış sergilemiş olmasına rağmen, opera ideali için 18.yüzyıla dönmesi dikkat çekmiştir "Voivoda" operası ilk kez 30 Ocak 1869'da sahnelenmiş ve birçok kez gösterilmiştir. Ancak, Çaykovski bu eserin büyük bir sanatsal başarı elde edememesinden memnun kalmamış ve notalarını yakmıştır (Seaman, 2020, s. 1-25).

Sonraki girişimlerinden biri, müzikli bir peri oyunu olan "Kar Kraliçesi" olmuştur. Bu eser üzerinde büyük bir özenle çalışmış ve sahnelemiştir, ancak beklediği ilgiyi görememiştir. Bu hayal kırıklıkları, onun çalışma şevkini azaltmamış ve oda müziği alanına yönelmesine neden olmuştur. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ile başlayan bu denemeler, başarılı senfonilerle devam etmiştir. Çaykovski, toplamda altı senfoni bestelemiş ve hepsi de önemli başarılar elde etmiştir.

Çaykovski'nin yaşamında önemli bir dönüm noktası, Madame von Meck adlı zengin bir kadının ona yıllık bir harçlık vermesiyle başlamıştır. Bu destek, onun mali bağımsızlık kazanmasını sağlamış ve müziğe daha fazla zaman ayırmasına olanak tanımıştır. Bu dönemde birçok önemli eser bestelemiş ve dünya çapında tanınmıştır (Tchaikovsky Research, t.y.).

Brower, Çaykovski'nin son yıllarını şu şekilde anlatmıştır: "Son yıllarında, Çaykovski, dünya turneleri ve çalışmalarıyla aktif bir yaşam sürdürmüştür. Ancak, evlilik sorunları ve kişisel mücadelelerle de başa çıkmak zorunda kalmıştır. Ölümü, müzik dünyasında büyük bir boşluk yarattı ve bugün bile eserleri geniş bir hayran kitlesi tarafından sevilerek dinlenmiştir" (Brower, 1917).

2.1.6. Rus Beşlisi ve Çaykovski

Rus Beşlisi, 19. yüzyılın ikinci yarısında Rusya'da ulusal bir müzik geleneği oluşturmayı amaçlayan bir grup besteci olarak anılmıştır. Bu grup, eserlerinde Rus halk müziğinden ve folklorundan ilham almış, Batı Avrupa müzik geleneklerini de kullanarak özgün bir tarz yaratmayı başarmıştır. Bu sayede Rus müziği, uluslararası alanda tanınmış ve saygınlık

kazanmıştır. Rus Beşlisi olarak bilinen besteciler şunlardır: Mily Balakirev (1830-1910), Cesar Cui (1835-1918), Aleksandr Borodin (1833-1887), Modest Musorgski (1839-1881) ve Nikolay Rimsky-Korsakov (1844-1908).

Çaykovski'nin bu beşli arasına neden giremediği konusu ise uzun yıllar boyunca tartışılmıştır. Çaykovski, Moskova Konservatuvarında eğitim alırken, Rus Beşlisi üyelerinin daha çok kendi kendine eğitim aldığı ve Balakirev'in etrafında toplandığı bilinmiştir. Çaykovski'nin müzikal tarzı da Rus Beşlisi'nin ulusalcı ve halk müziğinden ilham alan tarzından farklı bir çizgide ilerlemiş, Batı Avrupa romantizmi akımına daha yakın bulunmuştur.

Bazı kaynaklar, Çaykovski'nin Rus Beşlisi'nin birkaç üyesiyle, özellikle de Balakirev ile gergin bir ilişki içinde olduğunu öne sürmüştür. Bu durum, Çaykovski'nin grubun bir üyesi olarak kabul edilmesini zorlaştırmıştır (Garden, 1983, s. 248).

Rus Beşlisi, kendilerini tam anlamıyla Rus milliyetçisi olarak tanımlamış ve Çaykovski'nin hem özel yaşamını hem de Batı Avrupa romantizmine yakın tarzını, onu gruptan ayrı tutmak için bir gerekçe olarak görmüştür. Ancak, Çaykovski'nin Rus müziğine önemli katkılarda bulunduğu ve Rus Beşlisi'nin etkisinden bağımsız olarak en önemli Rus bestecilerden biri olduğu gerçeği tartışılmaz bir şekilde kabul edilmiştir (Rus Beşlisi, t.y).

2.2.Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Önemli Eserleri

Çaykovski, Rus müzik geleneği ile Batı klasik müziğini benzersiz bir şekilde birleştirmeyi başarmış bir bestecidir. Onun müzikal dehası, özellikle senfonilerinde, konçertolarında ve bale eserlerinde görülen olağanüstü duygusal derinlik ve melodik zenginlikle kendini gösterir. Bestecinin en bilinen eserleri arasında yer alan 'Kuğu Gölü' ve 'Fındıkkıran' baleleri ile '1. Piyano Konçertosu', klasik müzik dünyasının en değerli hazineleri arasındadır. Çaykovski'nin besteleri, Rus halk müziğinin zengin melodilerini romantik dönemin görkemli orkestrasyonu ile buluşturarak, dinleyicileri derinden etkileyen özgün bir müzik dili yaratmıştır (Brown,1992, s. 156-158).

2.2.1. Operalar

Çaykovski 1867 -1891 yıllarında on bir operayı tamamlamıştır.

ESER	AÇIKLAMA	YIL
Voyevoda	3 perde ve 4 sahneden oluşan opera	1867 – 68
Mazeppa	3 perde ve 6 sahneden oluşan opera	1881-83
Maça Kızı	3 perde ve 7 sahneden oluşan opera	1890
Yevgeni Onegin	3 perde ve 7 tablodan oluşan lirik sahneler	1877-78
Demirci Vakula	3 perde ve 8 sahneden oluşan komik opera	1874
Undina	3 perdelik opera	1869
Oprichnik	4 perde ve 5 sahneden oluşan opera	1870-72
Orleans Hizmetçisi	4 perde ve 6 sahneden oluşan opera	1878-79
Çereviçki	4 perde ve 8 sahneden oluşan komik fantastik opera	1885
Büyücü Kadın	4 perdelik opera	1885-87
Lolanta	Tek perdelik lirik opera	1891

Tablo 1. Operalar. Tchaikovsky Research. (t.y.). <https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Operas>

2.2.2. Baleler

Çaykovski 1875 ile 1892 arasında üç bale tamamlamıştır.

ESER	AÇIKLAMA	YIL
Kuşu Gölü	4 perdelik bale	1875-76
Uyuyan Güzel	1 önsözde 3 perdede bale	1888-89
Fındıkıran	2 perde ve 3 sahnelik peri balesi	1891-92

Tablo 2. Baleler. Tchaikovsky Research. (t.y.). [Ballets. https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Ballets](https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Ballets)

2.2.3. Senfoniler

Çaykovski 1866 ile 1893 yılları arasında yedi senfoni tamamlamıştır.

ESER	ANAHTAR	AÇIKLAMA	YIL
Senfoni No. 1	Sol minor	Kış Hayalleri	1866 – 68– 74
Senfoni No. 2	Do minor	Küçük Rus	1872,1879-80
Senfoni No. 3	Re Majör	Lehçe	1875
Senfoni No. 4	Fa minor		1877
Manfred	Si minor	Byron’ın dramatik şiirinden sonra 4 sahnede senfoni	1885
Senfoni No. 5	Mi minor		1888
Senfoni No. 6	Si minör		1893

Tablo 3. Senfoniler. Tchaikovsky Research. (t.y.). [Symphonies. https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Symphonies](https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Symphonies)

2.2.4. Süitler

1878 ile 1887 yılları arasında Çaykovski orkestra için dört süit yazmış ve 1892'de Fındıkkıran balesinden bir konser süiti derlemiştir.

SERİ	ANAHTAR	AÇIKLAMA	YIL
Süit No. 1	Re minör		1878 – 79
Süit No. 2	Do Majör	Süit Özellikleri	1883
Süit No. 3	Sol Majör		1884
Süit No. 4	Sol Majör	Mozartiana	1887
Fındıkkıran		Bale Süiti	1892

Tablo 4. Süitler. Tchaikovsky Research. (t.y.). Suites. <https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Suites>

2.2.5. Konçertolar ve Konçerto Formu Parçalar

1874 ile 1893 yılları arasında Çaykovski piyano ve orkestra için dört, keman ve orkestra için üç, çello ve orkestra için dört eser üretmiştir:

ESER	ANAHTAR	YIL	AÇIKLAMA
Piyano Konçertosu No. 1	Si bemol minör	1874-75	Piyano ve orkestra için
Serenade melancolique	Si bemol minör	1875	Keman ve orkestra için
Rokoko Teması Üzerine Çeşitlemeler	La Majör	1876-77	Çello ve küçük orkestra için
Valse-Scherzo	Do Majör	1877	Keman ve orkestra için
Keman Konçertosu	Do Majör	1878	Keman ve orkestra için
Piyano Konçertosu No. 2	Sol Majör	1878	Piyano ve orkestra için
Konser Fantazisi	Sol Majör	1884	Piyano ve orkestra için
Pezzo capriccioso	Si minör	1887	Çello ve orkestra için
Andante cantabile	Si bemol Majör	1888	Çello ve yaylı çalgılar orkestra için düzenleme
Gece	Re minör	1888?	Çello ve küçük orkestra için düzenleme
Piyano Konçertosu No. 3	Mi bemol Majör	1893	Piyano ve orkestra için

Tablo 5. Konçertolar ve Konçertan Parçalar. Tchaikovsky Research. (t.y.). Concertos and concertante pieces. https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Concertos_and_Concertante_Pieces

Besteci 3 No'lu Piyano Konçertosu'nu tamamlamak amacıyla çalışmalar yapmış önce senfoni olarak tasarladığı eseri 1893'de piyano ve orkestra için tek bölüm olan Allegro Brillant'a çevirmiştir. Çaykovski'nin ölümü sırasında yarım kalan eserlerinden biri, 1893 yılında bestelenen "Andante ve Finale" adlı yapıttır. 1863 veya 1864 yıllarında öğrenciyken piyano ve yaylı çalgılar için Do minör Allegro adlı bir eseri tamamlamıştır. Hayatının son yıllarında Çaykovski, tamamlanmamış eserler arasında İki Piyano Konçertosu (1891-93?), Flüt Konçertosu (1893) ve bazı eskizlerin bulunduğu bir Çello Konçertosu planlamıştır (Çaykovski Araştırması, 2023).

2.2.6. Piyano Eserleri

Pyotr İlyiç Çaykovski, Rus müziğinin 19. yüzyıldaki gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Ulusal ve evrensel nitelikte eserler veren bir besteci, bestelediği piyano eserleriyle de piyano dünyasında önemli yeniliklere imza atmıştır.

Çaykovski'nin müziğinde, Rus halk ezgilerinden beslenirken Batı Avrupa romantizmini bu ezgilerle sentezlemiştir. Eserlerinde derin duygulu, etkileyici melodiler ve dramatik yapılar öne çıkmıştır. Deneyimlerini ve çalkantılı yaşantısını müziğine yansıtması, eserlerine samimi ve güçlü bir karakter kazandırmıştır (Aliyeva, 2021, s. 1090).

Çaykovski, senfoniler, konçertolar, baleler, operalar ve oda müziği eserlerinin yanı sıra önemli piyano eserleri de bestelemiştir. Piyano eserlerinde, romantik dönemin karakteristik özelliklerini yansıtırken, Rus müziğinin özgün unsurlarını da korumuştur. Çaykovski, piyano eserlerinde, yeni teknikler ve özgün formlar kullanarak piyano müziğinin sınırlarını genişletmiştir Çaykovski, sadece Rusya'da değil, dünya çapında tanınan bir besteci olarak klasik müzik repertuarına önemli katkılarda bulunmuştur (Aliyeva, 2021, s. 1090).

Çaykovski'nin eserlerinde doğa, aşk, toplumsal konular ve insan duygularının derinliği gibi temalar sıkça işlenmiştir. Eserlerinde, insan ruhunun karmaşıklığını ve duygusal zenginliğini ustalıkla ifade etmiştir (Aliyeva, 2021, s.1090).

ESER	ANAHTAR	AÇIKLAMA	YIL
Anastasiе-valse	Fa Majör		1854
Nehir Kenarında, Köprü Kenarında		Halk şarkısının temasıyla ilgili parça	1862
Varyasyonlu Tema			1863-1864
Doğaçlama	Mi bemol minör		1863-1864
Piyano Sonatı	Do diyez minör		1865
Rus Scherzo	Si bemol Majör		1867
Hapsal Hatırası		Üç parça	1867
Valse-Caprice	Re Majör		1868
Romantik	Fa minör		1868
Potpuri		Voyevoda operasındaki temalar üzerine	1868
Valse-Scherzo			1870
Capriccio	Sol bemol Majör		1870
Üç parça			1870
İki parça			1871-1872
Altı Parça			1873
Tek Temada Altı Parça			1873
Mevsimler		On iki karakteristik sahne	1875-1876
Cenaze Yürüyüşü		Oprichnik operasındaki motifler üzerine	1877
Oniki Adet			1878
Büyük Sonat	Sol Majör		1878
Rus Gönüllü Filosu Yürüyüşü	Do Majör		1878
Çocuk Albümü		Schumann tarzında 24 basit parça	1878
Nathalie-Valse	Sol Majör		1878
Altı Parça			1882
Doğaçlama-Caprice	Sol Majör		1884
Dumka	Do minör	Rus rustik sahne	1886
Valse-Scherzo			1889
Doğaçlama	La bemol Majör		1889
Cadde tutkusu	Mi minör		1891
An lirik	La bemol Majör		1892
Askeri Yürüyüş	Si bemol Majör		1893
Onsekiz Parça			1893

Tablo 6. Piyano Müziği Kaynak: https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Piano_Music

3. BÖLÜM: PYOTR İLYİÇ ÇAYKOVSKI'NİN OP. 23 NO. 1 PIYANO KONÇERTOSU'NUN İNCELENMESİ

Çaykovski'nin Si bemol minör Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu, bestecinin en tanınmış eserlerinden biri olmanın yanı sıra, piyano repertuarının da en önemli yapıtları arasında yer almaktadır. 1874-1875 yılları arasında bestelenen eser, ilk kez 25 Ekim 1875'te Boston'da Hans von Bülow tarafından seslendirilmiştir. Görkemli açılışı, virtüözite gerektiren pasajları ve duygusal derinliğiyle dikkat çeken konçerto, bestecinin olgunluk döneminin parlak bir örneğidir (Tuzkaya,2017, s.3438). Bu bölümde, eserin form yapısı, tematik materyalleri, armonik özellikleri ve orkestrasyon teknikleri detaylı olarak incelenecektir.

3.1. Birinci Bölüm

Form: Sonat formu. Si bemol minör.

GİRİŞ

Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu'nun ilk bölümünün başlangıcında, 1-3. ölçüler arasında kornların çaldığı "Giriş Teması 1", Si bemol minör tonunda, eserin etkileyici ve heyecanlı yapısını vurgulayan üç güçlü giriş notasıyla belirir. Bu tema, konçertonun en bilinen ve ayırt edici temasıdır.

Görsel 1.Ölçü 1-3: "Giriş Teması 1", Si bemol minör.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

7-16. ölçüler arasında Re bemol majör tonalitesinde karşımıza çıkan 'Giriş Teması 2', yaylı çalgılar tarafından seslendirilirken, piyanonun akor eşlikleriyle desteklenir. Bu tema, birinci temanın dramatik yapısından sonra daha lirik ve şiirsel bir karaktere sahiptir ve orkestra ile solist arasındaki diyalogun başlangıcını temsil eder.

Piano Concerto No. 1 in B-flat Minor
A transcription for piano solo.
Tchaikovsky

Andante non troppo e molto maestoso *tenuto*

Görsel 2. Ölçü 7-16: Re bemol majörde "Giriş Teması 2".

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

24-32. ölçüler arasında, daha önce orkestra tarafından seslendirilen 'Giriş Teması 2', bu kez piyanoda süslemeli bir şekilde kendini gösterir. Yaylı çalgıların pizzicato eşliği, temaya farklı bir ahenk katarken, piyanonun virtüözitesini öne çıkarır. Bu pasaj, konçertonun solo enstrüman ile orkestra arasındaki dengeli ilişkiyi göz önüne serer.

Görsel 3. Ölçü 24-32: "Giriş Teması 2"nin piyanoyla çalınması

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

33-36. ölçüler arasında 'Giriş Teması 2'nin bir kesiti büyütülerek ele alınmıştır. Bu pasaj, temanın yapısal özelliklerinin daha detaylı incelenmesine imkân sunar. Temanın melodik gelişimini açıkça gösterir.

Görsel 4. Ölçü 33-36: "Giriş Teması 2"den bir kesitin büyütülmesi. <https://124.im/vU3Rda>.

36-39. ölçüler arasında, 'Giriş Teması 2'nin bir kesitinden türetilen inici üçlemeler yer almaktadır. Temel melodinin ritmik yapısındaki farklılaşmalar ve ezgisel gelişim süreci, bu pasajda kendini göstermektedir.

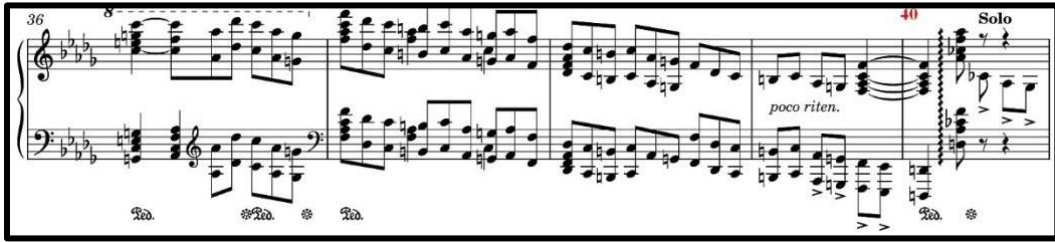

Görsel 5. Ölçü 36-39: "Giriş Teması 2"nin bir kesitine dayanan, inici üçleme dizisi.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

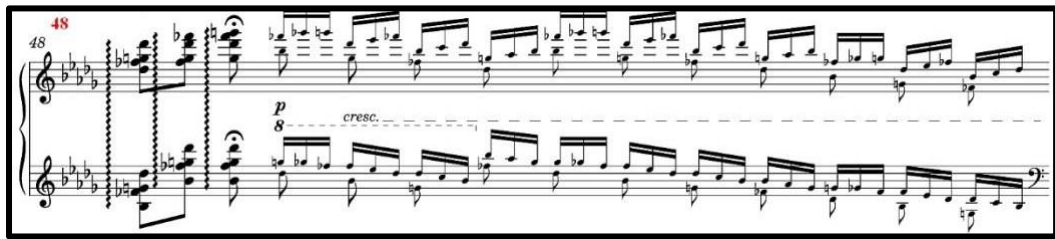
40-47. ölçüler arasındaki geçiş bölümü, bir sonraki tematik malzemeye hazırlık niteliindedir. Bu geçiş bölümü, bestede kullanılan tematik malzemeleri birbirine bağlayan yapısal bir unsur olarak işlev görür.

Görsel 6. Ölçü 40-47: Geçiş.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

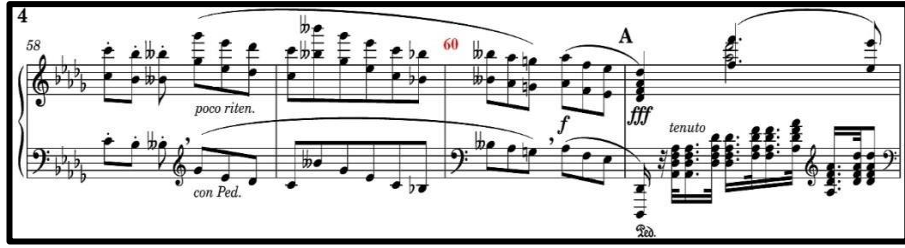
48. ölçüdeki kadansla beraber, mi bemol minörde tekrar eden 'Giriş Teması 1', eksik akorlardan oluşan yükselen dizilerle zenginleştirilmiştir. Bu an, eserin duygusal gerilimini yükselten kritik bir geçiş noktası olarak öne çıkar.

Görsel 7. Ölçü 48: Kadans ve mi bemol minör "Giriş Teması 1"nin dönüşü.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

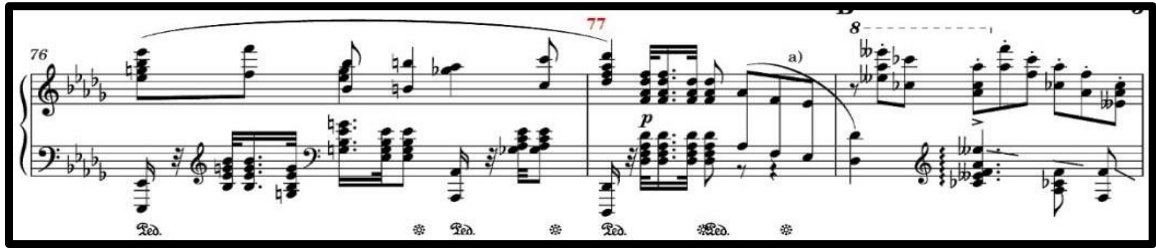
60-77. ölçüler arasında Re bemol majör tonalitesinde yaylı çalgılar tarafından seslendirilen 'Giriş Teması 2', temanın orkestradaki tınısına güzel bir örnek teşkil eder.

Görsel 8. Ölçü 60-77: Re bemol majörde "Giriş Teması 2"

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

Eserin 78. ve 107. ölçüleri arasında yer alan geçiş bölümü, sonat formunun ana unsuru olan sergiye hazırlık yaparak, biçimsel bütünlüğe katkıda bulunur.

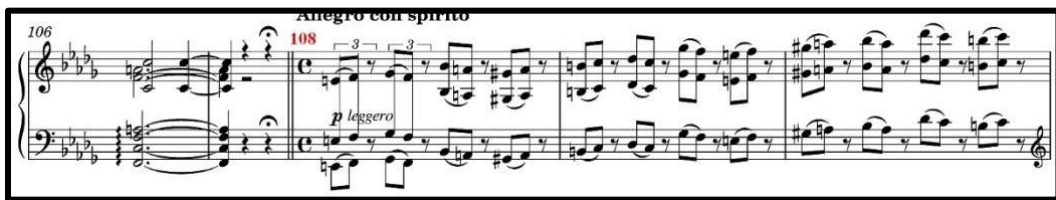

Görsel 9. Ölçü 78-107: Sergiye geçiş.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

SERGI

Rus halk müziğinin izlerini taşıyan Si bemol minör tondaki birinci tema, 108. ölçüde başlar. Bu pasaj, Çaykovski'nin yerel müzik unsurlarını batı müziği formlarıyla harmanlama becerisini ortaya koyarken, bestecinin halk müziği malzemelerini işleme yaklaşımını da gözler önüne serer.

Görsel 10. Ölçü 108: Si bemol minör Tema 1.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

Tema 1'in 108-113. ölçüler arasında sunduğu çıkıcı dizi hareketi, temanın gelişimsel karakterini yansıtır. Bu yükseliş, temanın dramatik etkisini güçlendiren yapısal bir unsur niteliğindedir.

Görsel 11. Ölçü 108-113: Tema 1'in artan dizisi

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

114-129. ölçüler arasında piyano tarafından seslendirilen Tema 1'in birinci bölümü, solist enstrümanın tematik materyali nasıl işlediğini göstermesi açısından önemlidir.

Görsel 12. Ölçü 114-129: Tema 1 (Bölüm 1).

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

130-133. ölçüler arasındaki geçiş pasajı, tematik materyaller arasında bağlantı kuran köprü görevi görmektedir.

Görsel 13. Ölçü 130-133

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

134-159. ölçüler arasında nefesli çalgılar ve yaylılar tarafından seslendirilen Tema 1'in ikinci bölümü, piyanonun kırık akor eşlikleriyle desteklenmektedir. Bu pasaj, orkestra ve solist arasındaki dengeli diyalogu göstermektedir.

Görsel 14. Ölçü 134-159: Nefesli Çalgılar ve Yaylılar tarafından seslendirilen Tema 1 (Bölüm 2).

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

160-167. ölçüler arasındaki geçiş bölümü, formal yapının akıcılığını sağlayan önemli bir bağlantı noktasıdır.

Görsel 15. Ölçü 160-167: Geçiş

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

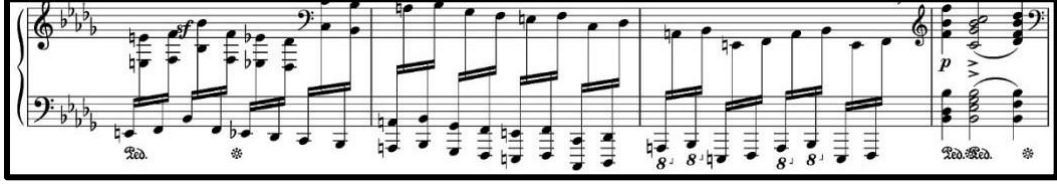
Piyano, Tema 1'in üçüncü bölümünü 168. Ve 183. Ölçüler arasında oktavlarla seslendirerek, temanın yeni bir yorumunu sunar. Bu varyasyon, temanın farklı bir perspektiften işlenişini gösterir.

Görsel 16. Ölçü 168-183: Tema 1 (Bölüm 3)

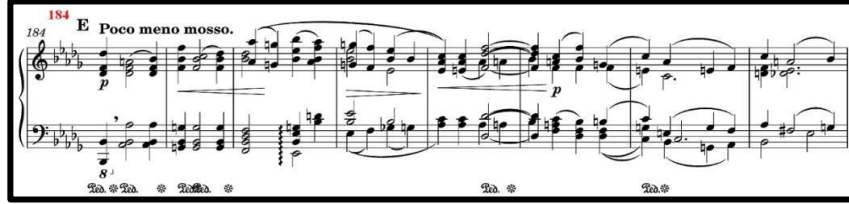
Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

179. ve 181. Ölçülerde beliren Tema Fragmanı 2, ana temanın bölünmüş ve yeni bir yaklaşımla işlenmiş halini yansıtır.

Görsel 17. Ölçü 179 ve 181: Tema Fragmanı 2.

184-191. ölçüler arasında Si bemol 25inor tonalitesinde karşımıza çıkan Tema 2, konçertonun ikinci önemli tematik materyalini oluşturur.

Görsel 18. Ölçü 184-191: Si bemol minör Tema 2.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

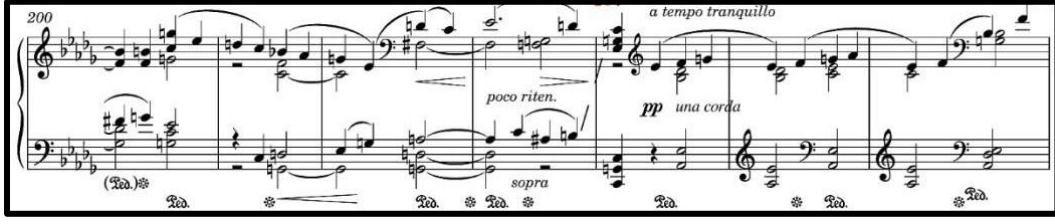
196-202. ölçüler arasında, Giriş Teması 1 Do minör tonda sağ ve sol el arasında diyalog halinde sunulur. Bu tonal değişim, eserin armonik yapısını zenginleştirir.

Görsel 19. Ölçü 196-202: Giriş Teması 1

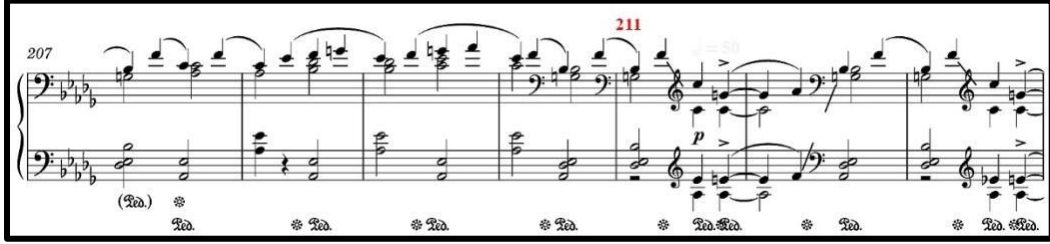
Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

204-208. ölçüler arasında La bemol majör tonalitesinde sunulan Tema 3, konçertonun tematik zenginliğini gösteren önemli bir unsurdur.

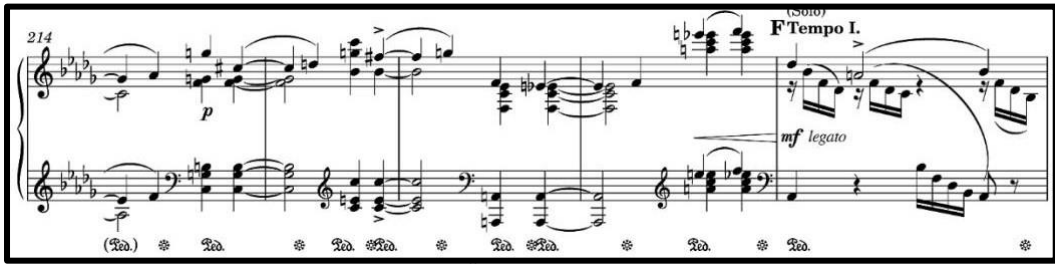
Görsel 20.Ölçü 204-208: La bemol Majör Tema 3.

211. louden 217. ölçüye uzanan bölüm, daha önce sunulan tematik malzemenin geliştirildiği bir pasaj olarak işlev görür. Bu geçiş bölümü, tematik işlemenin daha kapsamlı bir hal aldığı bir kesittir.

Görsel 21.Ölçü 211-217

218-239. ölçüler arasında yeniden duyulan Tema 2, ilk sunumundan farklı bir orkestral yapıyla karşımıza çıkar. Bu yeni orkestral düzenleme, temaya özgün bir yorum katar.

Görsel 22. Ölçü 218-239- Tema 2.

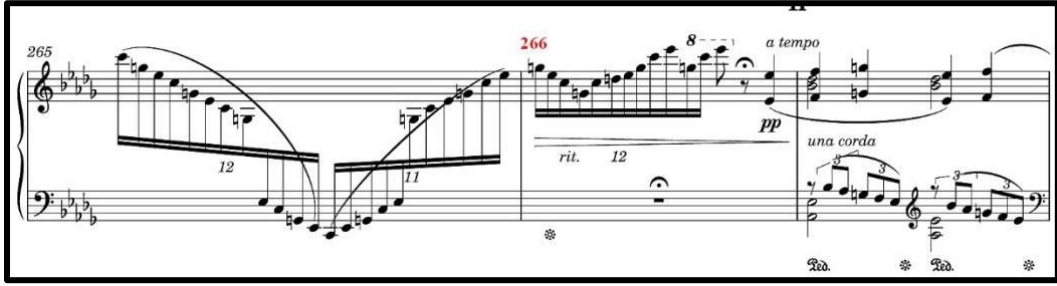
Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

Formal yapının kilit bir bağlantı noktası olan 240-266. ölçüler arası, Do minör tonalitesinde ilerler. Bu geçiş bölümü, tonal merkezin dönüşümünü sağlayan önemli bir köprü olarak işlev görür.

Görsel 23. Ölçü 240-266: Do minörde geçiş

266. ölçüde başlayan La bemol majör tonalitesindeki Tema 3'ün Koda bölümü, tematik materyalin son kez işlendiği önemli bir yapısal noktadır.

Görsel 24. Ölçü 266: La bemol majör Tema 3. Koda.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

GELİŞİM

321. ölçüden 359. ölçüye kadar uzanan gelişim bölümünün birinci kısmında, Tema 1 ve Tema 3 birbiriyle kaynaşmış şekilde işlenir. Re bemol majörde yazılmış bu kesit, kromatik dizilerin yoğun kullanımıyla dikkat çeker. Ortaya çıkan kompleks yapı, gelişim bölümünün dokusal zenginliğini yansıtır.

Görsel 25. Ölçü 321-359: Bölüm 1. Tema 1 ve Tema 3 iç içe.

360-386. ölçüler arasındaki Fa minör tonalitesindeki geçiş, gelişim bölümünün dramatik yoğunluğunu artıran bir pasajdır.

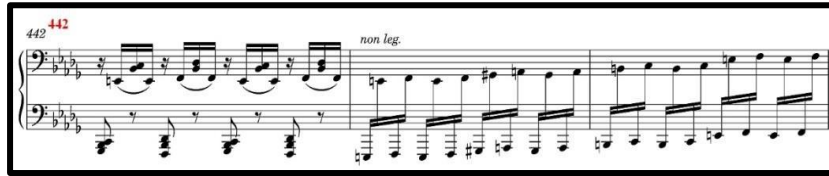
Görsel 26. Ölçü 360-386: Geçiş. Fa minör.

Üçlü ritim yapısının hâkim olduğu 387-441. ölçüler arası, Mi bemol minör tonalitesinde ilerleyen ve Tema 2'nin geliştirildiği ikinci bölümü oluşturur.

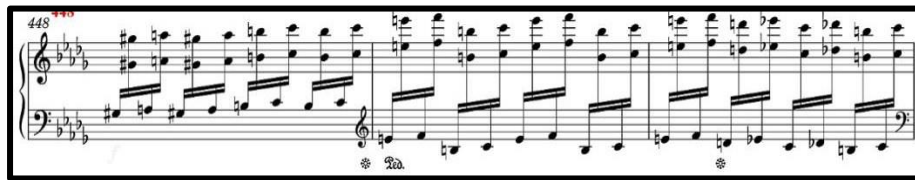
Görsel 27. Ölçü 387 -441: Bölüm 2.

442-447. ölçüler arasında Si majör tonalitesinde sunulan Tema 3, gelişim bölümünün üçüncü kısmını oluşturur.

Görsel 28. Ölçü 442-447: Bölüm 3.

448-449. ölçülerde Do diyez minör tonalitesinde nefesli çalgılar ve yaylılar tarafından seslendirilen Tema 1, orkestral renklerin zengin kullanımına güzel bir örnek teşkil eder.

Görsel 29. Tema 1. Ölçü 448-449: Do diyez minörde

450, 451, 454 ve 456. ölçülerde karşımıza çıkan Tema 3'ten alınan fragmanlar, tematik materyalin parçalanarak işlenmesine örnek oluşturur.

Görsel 30. Ölçü 4. 50, 451, 454 ve 456.

Mi bemol minör tonalitesinde ilerleyen 457-476. ölçüler, Tema 1'in orkestral tuttilerle güçlendirildiği ve gelişim bölümünün doruk noktalarından birini oluşturan önemli bir pasajdır.

Görsel 31. Ölçü 466-480: Geçiş.

477-484. ölçüler arasındaki Si bemol minör geçiş, yeniden sergi bölümünün hazırlayıcısı olarak işlev görür. Bu geniş bölümü sayesinde, tonal merkez ana tonaliteye geri döner.

Görsel 32. Ölçü 481-500: Tema. <https://124.im/vU3Rda>.

494-509. ölçüler arasında piyano tarafından seslendirilen Tema 1'in birinci bölümü, sergideki sunumuna göre daha zengin bir dokuda işlenmiştir.

Görsel 33. Ölçü 496 ve 498: Temanın parçası 2

510-535. ölçüler arasında nefesli ve yaylı çalgıların ana melodiyi seslendirdiği, piyanonun ise virtüözite gösteren figürlerle eşlik ettiği bir yapı sergiler.

Görsel 34. Ölçü 501: Do minör Tema 2.

Kırık akor misali eşlik edilmiştir. Giriş Tema 1 piyano bölümünde gösterilmiştir. (örn: ölçü 525).

Görsel 35. Ölçü 522: Tema 2

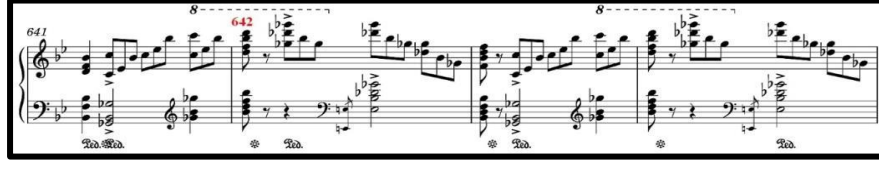
536-543. ölçüler arasında yer alan geçiş bölümü, formal yapının bütünlüğünü ve akıcılığını sağlayan vazgeçilmez bir bağlantı noktası olarak işlev görür.

Görsel 36. Ölçü 534-567: Geçiş

544-559. ölçüler arasında oktavlarla piyano tarafından seslendirilen Tema 1'in üçüncü bölümü, temanın dramatik yoğunluğunu artıran bir sunum şeklidir.

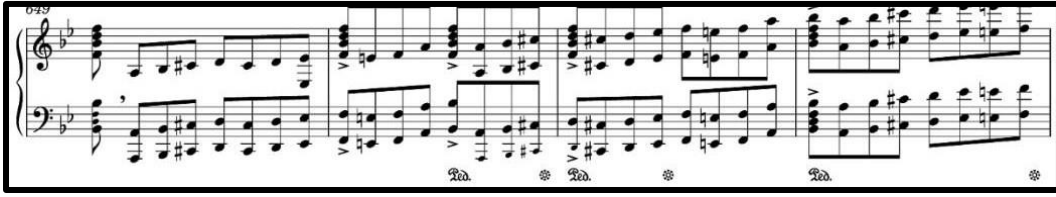
Görsel 37. Ölçü 568: Kadans

Ölçüler arasında Si bemol majör tonalitesinde sunulan Tema 2, minör tonaliteden majöre geçişin önemli bir örneğidir.

Görsel 38. Ölçü 642: Tema 3. Si bemol majör. Koda.

Si bemol majör tonalitesinde yazılmış ve iki kez tekrar eden (650-656 ve 658-664 ölçüleri arasında) orkestral bir müzik pasajı bulunmaktadır.

Görsel 39. 650-656 arası ölçüler: 658-664 ölçüleri arasında tekrarlanır. <https://124.im/vU3Rda>.

3.2.İkinci Bölüm

Form: Üçlü form (A-B-A) Re bemol majör.

A

Re bemol majör tonalitesindeki Tema 1A, öncelikle 5-12. ölçüler arasında flüt tarafından sunulur, ardından 13-20. ölçülerde aynı tema piyano tarafından seslendirilir.

Görsel 40. Ölçü 5: Re bemol majörde Tema 1A.

. Fa majör tonalitesindeki Tema 1B (Ölçü 20-25), önce nefesli ve yaylı çalgılar tarafından sunulur, ardından piyano tarafından tekrarlanır.

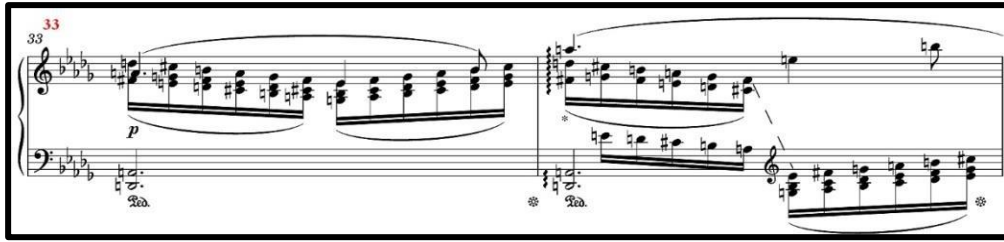
Görsel 41. Ölçü 20-25: Fa majör Tema 1B.

Tema 1C (Ölçü 25-33), majör tonalitede iki aşamalı olarak karşımıza çıkar: İlk olarak nefesli çalgılar, sonrasında piyano tarafından seslendirilir.

Görsel 42. Ölçü 25-33: Majör Tema 1C.

Tema 1'in Fragmanı (Ölçü 33-37), tahta ve bakır üflemeli çalgılar tarafından seslendirilir.

Görsel 43. Ölçü 33-37: Tema 1 Fragmanı.

37-41. ölçüler arasında bir geçiş bölümü yer alır.

Görsel 44. Ölçü 37-41: Geçiş

Re bemol majör tonalitesindeki Tema 1A (Ölçü 42-58), önce çello (42-49. ölçüler), ardından obua (50-58. ölçüler) tarafından seslendirilir.

Görsel 45. Ölçü 42-58: Tema 1A.

B (a-b-a'da 3 kısım)

(a)

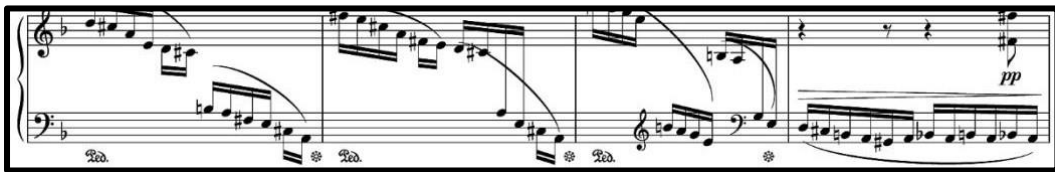
Fa majör tonalitesinde, 59-80. ölçüler arasında Tema 1B'nin fragmanları kullanılır. Bu bölüm, özellikle 59-62. ölçüler ve benzeri pasajlarda görülür ve B bölümünün üç kısımlı (a-b-a) yapısının ilk kısmını oluşturur.

Görsel 46. 59-80. Ölçüler: 59-62. ölçüler ve benzeri pasajlarda kullanılan Tema 1B'nin fragmanları.

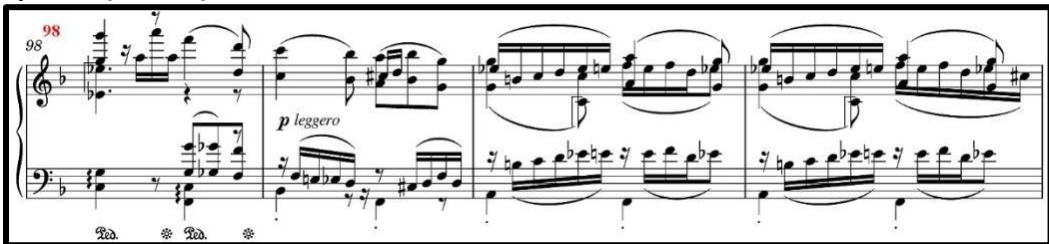
(b)

Re majör Tema 2, 80-98. ölçüler arasında sunulur.

Görsel 47. Ölçü 80-98: Re majör Tema 2.

Si bemol majör tonalitesindeki Tema 2 (Ölçü 98-114), piyano bölümünde farklı bir eşlik yapısıyla karşımıza çıkar.

Görsel 48. Ölçü 98-114: Tema 2

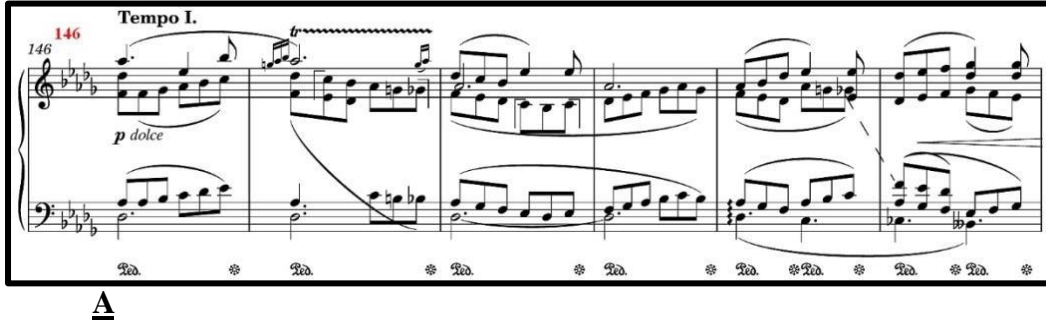
(a)

114-145. ölçüler arasında, Tema 1B'nin fragmanları (özellikle 114-116. ölçüler ve

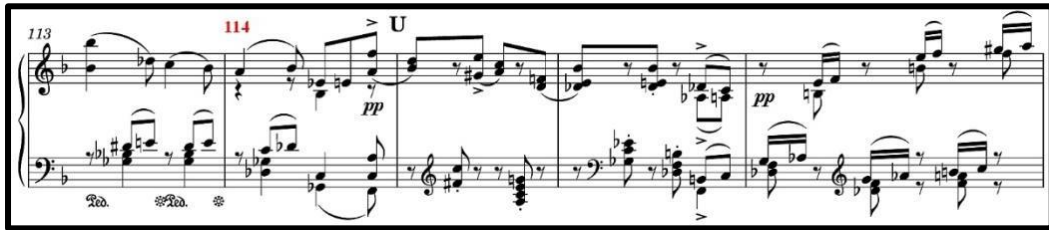
benzeri pasajlarda) kullanılır ve 135-145. ölçüler arasında kadans benzeri bir bölüm yer alır.

Görsel 49. Ölçü 114-115

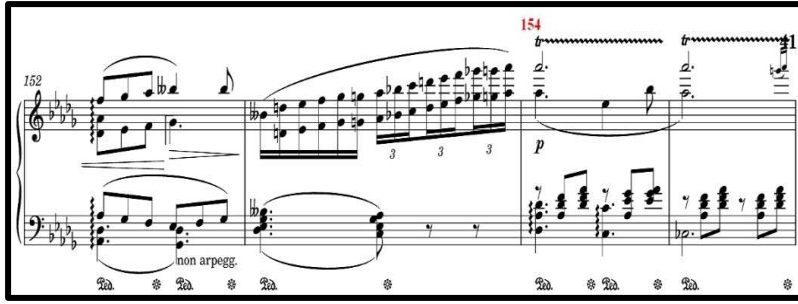
A

Re bemol majör tonunda bestelenmiş olan Tema 1 A'nın 146. ile 153. ölçüleri arasındaki notalarını içermektedir.

Görsel 50. Ölçü 146-153: Re bemol majörde Tema 1A.

Bu görselde, eserin 154. ile 170. ölçüleri arasındaki koda bölümü yer almaktadır. Koda, eserin son bölümü olup, eseri sonlandırmaktadır.

Görsel 51. Ölçü 154-170: Koda

3.3. Üçüncü Bölüm (Allegro con fuoco)

Form: Sonata-Rondo. Si bemol minör.

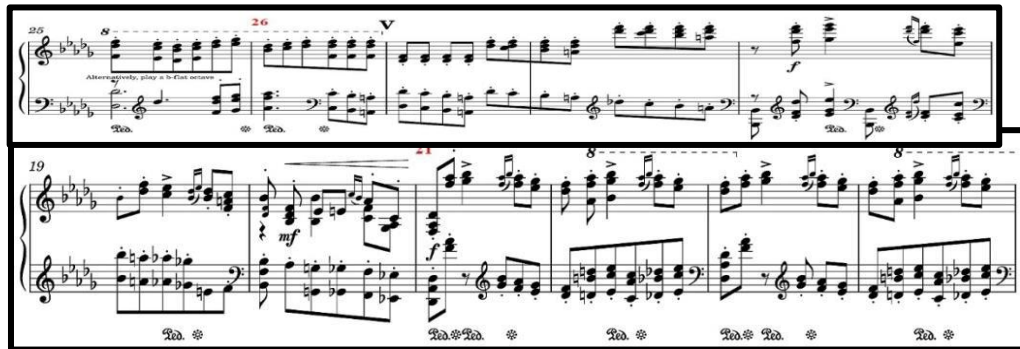
Orkestranın Si bemol minör tonunda sunduğu giriş bölümü, eserin dramatik karakterini ortaya koyan ve dinleyiciyi ana temaya hazırlayan önemli bir yapısal unsurdur.

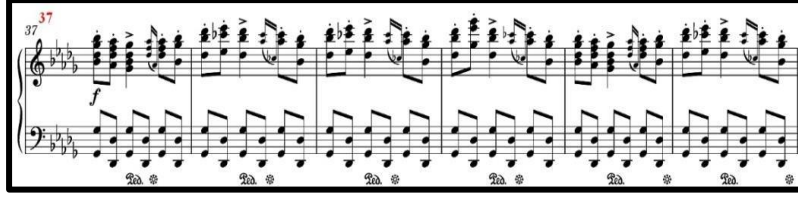

Görsel 52. Ölçü 1-5: Si bemol minörde giriş.

A

Si bemol minörde başlayan Tema A, piyano tarafından üç farklı tonda (Re bemol majör, Si bemol minör ve Sol bemol majör) işlenerek, eserin tematik zenginliğini gösteren geniş bir yapı oluşturur.

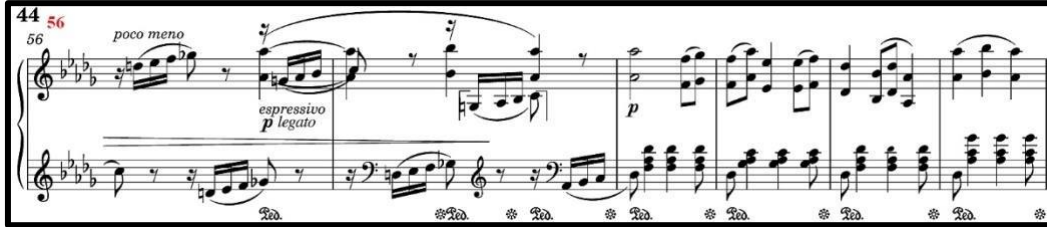
Görşel 53. Ölçü 5-44: Si bemol minör Tema A

Fa majördeki geçiş bölümü, ana tema ile Tema B arasında köprü görevi görerek, tematik malzemeler arasındaki bağlantıyı sağlayan yapısal bir unsur olarak karşımıza çıkar. Si bemol minöre modüle eder (ölçü 85)

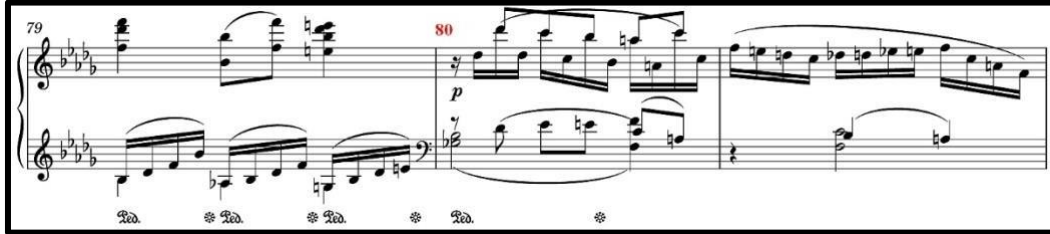

Görşel 54. Ölçü 45-56: Fa majörde geçiş.

B

Görşel 55. Ölçü 56-79: Re bemol majörde Tema B.

Görşel 56. Ölçü 80-88: Fa majörde geçiş

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

A

Si bemol minörde tekrar duyulan Tema A, Fa majöre doğru modüle olarak (ölçü 97), eserin gelişim bölümüne geçişi sağlayan yapısal bir dönüm noktası oluşturur.

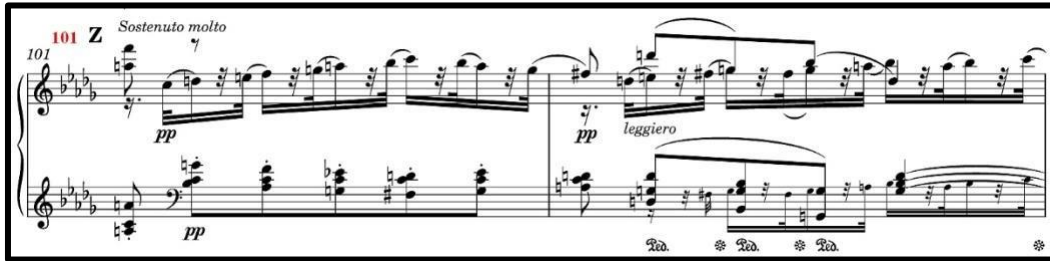

Görsel 57. Ölçü 89-101: Si bemol minör Tema A.

Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

C

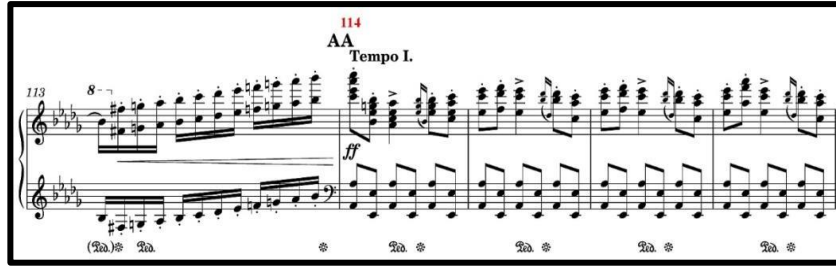
Fa majör ile başlar, ardından majör ve minör tonlarını çeşitli yan yana konumları aracılığıyla modüle eder.

Görsel 58. Ölçü 101-114: Tema C.

A

La bemol majörde işlenen Tema A, ana temanın yeni bir tonal bağlamda yorumlanmasıyla esere taze bir perspektif kazandırır.

Görsel 59. Ölçü 114-121: La bemol majörde Tema A.

Sol majördeki geçiş bölümü, önceki tematik malzemeyi Tema B'nin yeni sunumuna bağlayan akıcı bir köprü işlevi görür.

Görsel 60. Ölçü 122-133: Sol majörde geçiş.

B

Mi bemol majörde tekrar edilen Tema B, ilk sunumundan farklı bir tonal merkezde işlenerek eserin gelişim sürecine katkıda bulunur.

Görsel 61. Ölçü 133-149: Mi bemol majörde Tema B.

Fa majörden başlayarak üç farklı tonda, Si bemol minör (ölçü 155), Re bemol Majör (ölçü 167) ve Si bemol minör (ölçü 175) modüle olan bu geçiş eserin armonik yapısının karmaşıklığını gösteren önemli bir bölümdür.

Görsel 62. Ölçü 150-158: Fa majörde geçiş.

A

Si bemol minörde son kez duyulan Tema A, eserin başlangıç tonalitesine dönüşü sağlayarak formal bütünlüğü pekiştirir.

Görsel 63. Ölçü 159-183: Si bemol minör Tema A

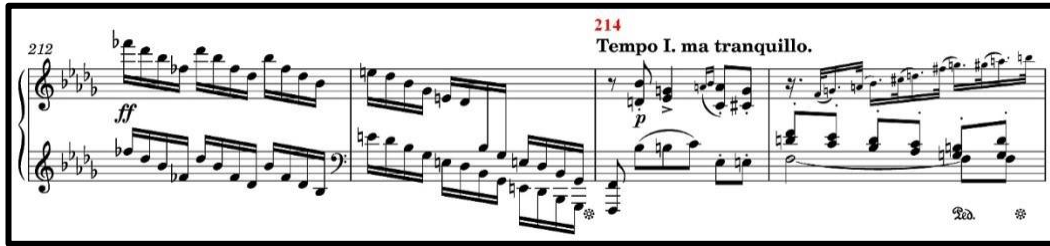
Kaynak: <https://124.im/vU3Rda>

Çeşitli tonlarda işlenen gamlar ve arpejlerle örülü ilk geçiş bölümü, virtüözite gösteren pasajlarla eserin dramatik yoğunluğunu artıran bir yapı sergiler.

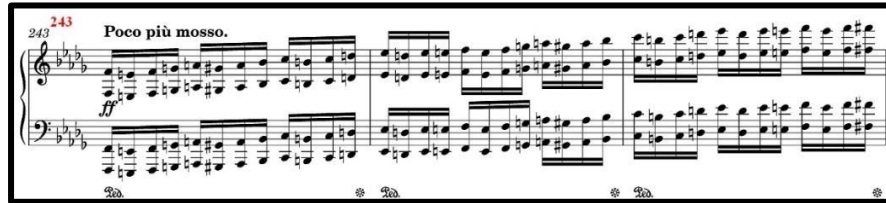
Görsel 64 . Ölçü 183-214: Geçiş Bölüm 1.

İkinci geçiş bölümü, önceki tematik malzemelerin geliştirildiği ve final kadansına hazırlık niteliği taşıyan yapısal bir dönüm noktasıdır.

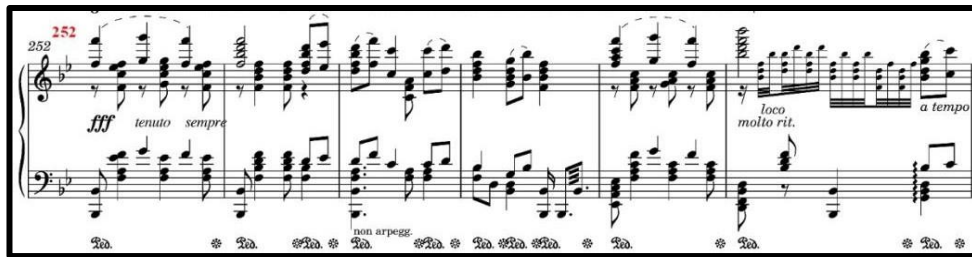
Görsel 65. Ölçü 214-243: Geçiş Bölüm 2.

Tüm temaların (A, B ve C) dramatik bir sırayla bir araya getirildiği final kadansı, eserin formal ve tematik bütünlüğünü taçlandırır muhteşem bir sonuç bölümü oluşturur.

Görsel 66. Ölçü 243-251: Kadans

Si bemol majör tondaki koda bölümü, eserin minör karakterinden majöre geçerek aydınlık bir finale ulaşmasını sağlar. Bu yapısal dönüşüm, tüm eserin dramatik yolculuğunu taçlandırır etkili bir kapanış oluşturur.

Görsel 67. Ölçü 252-301: Koda. Si bemol majör.

SONUÇ

Bu çalışmada, Pyotr İlyiç Çaykovski'nin Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu, piyano ve müzikal açıdan kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan analizler, eserin teknik yapısı, müzikal ifadesi, tarihsel önemi ve pedagojik değeri açısından önemli bulgular ortaya koymuştur.

Teknik incelemede, konçertonun virtüözlük gerektiren zengin pasajlar içerdiği görülmüştür. Geniş akor yapıları ve oktav kaymaları, eseri teknik açıdan zorlaştıran temel faktörlerdir. Klasik konçerto formunu ve üç bölümlü yapısını koruyan eser, aynı zamanda Romantik dönemin belirgin özelliklerini de taşımaktadır. Biçimsel yapı (sonat formu, trio formu, sonat-rondo), anahtar değişiklikleri (Si bemol minör, Re bemol Majör vb.), tema geliştirme, geçiş bölümleri, ritim, düzenleme işlevi, modülasyon ve ritmik yapı gibi unsurlar, eserin öne çıkan teknik özelliklerindedir. Ancak, teknik zorlukların ve performans tekniklerinin ayrıntılı bir analizi veya piyanistlere yönelik özellikli teknik araştırma önerileri bu çalışmanın kapsamına dahil edilmemiştir. Bu nedenle, teknik analiz kısmı teorik ve yapısal analiz düzeyinde kalmıştır.

Eserin duygusal derinliği, dramatik dönüşleriyle belirginleşmektedir. Piyano ve orkestra armonileri, eserin ifade gücünü önemli ölçüde artırmaktadır. Eserin ayırt edici özelliklerinden biri de Batı müzik teknikleri ile Rus halk müziği tekniklerinin başarılı bir şekilde birleştirilmesidir. Konçerto, Rus halk müziğinden belirgin bir şekilde etkilenmiştir.

Romantik döneme damgasını vuran bu eser, dönemin en önemli eserlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Çaykovski'nin müzik dilinin gelişiminde önemli bir dönüm noktası olan bu konçerto, Rus ve dünya müzik çevresinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma, Romantik dönemin müzikal yorumunu anlamak için değerli bir kaynak niteliğindedir.

KAYNAKÇA

- Adiloğlu, T. (2024). Çaykovski'nin eserlerinde ve birinci piyano konertusunda Rus halk müziği etkileşimi. *Konservatoryum - Conservatorium*, 11(2), 290-300.
<https://doi.org/10.26650/CONS2024-1509287>
- Aktakka, F. (2012). Rus Romanlarının Türkiye'deki şan ğrencilerinin Teknik Ve Müzikal Gelişimi zerine Etkilerinin Analizi (Master's thesis, Anadolu University (Turkey) .
- Aliyeva, M. (2021). Çaykovski'nin Mevsimler Op. 37 Bıs Eserinin Analizi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 10(83), 1089-1104.
<https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1624370710.pdf> e.t:16.03.2025
- Berrak, B. (2006). Romantik Dönemde Vurmalı algıların Yeri ve nemi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brown, D. (1992). *Tchaikovsky: A Biographical and Critical Study, Vol. 2: The Crisis Years (1874-1878)*. London: Gollancz.
- Brown, D. (2003). *Pyotr Ilyich Tchaikovsky: A Guide to Research*. Routledge.
<https://archive.org/details/tchaikovsky00davi/page/n495/mode/2up> e.t. 16.03.2025
- Brower, H. (Harriette). (1917). Dnyanın büyük mzik adamları: Usta mzisyenlerin hikyesi-hayatları. Gutenberg Projesi.https://www.gutenberg.org/cache/epub/13291/pg13291-images.html#RULE4_20 Yayın Tarihi: 25. 08. 2014
- Classic Cat Müzik Veritabanı. (t.y.). Pyotr İlyiç aykovski biyografisi.
http://classicalnet/tchaikovsky_pi/biography.php?lang=nl adresinden alınmıştır.
E.t.09.01. 2025.
- Classic FM. (2022, Ocak 24). Dünyanın en coşkulu balelerinin bestecisi aykovski'nin fel edici özsaygı sorunları vardı. <https://bit.ly/3TGpK8j> e.t. 09.01.2025
- Evans,E. (1906). *Tchaikovsky*. Retrieved from <https://archive.org/details/tchaikovsky1906evan>
e.t.16.03.2025
- Fikriyat. (2019, 6 Kasım). Müziğin dahi ismi aykovski'nin Osmanlı anıları. <https://fikriyat.com/galeri/muzik/muzigin-dahi-ismi-caykovskinin-osmanli-anilari/7> E.T.9 şubat 2025.

- Garden, E. (1983). [Review of Tchaikovsky: A Biographical and Critical Study, ii: The Crisis Years 1874-1878, by D. Brown]. *Music & Letters*, 64(3/4), 248–250.
<https://www.jstor.org/stable/735587> e.t.16.05.2024
- Kün, D. (2014). "Pyotr İlyiç Çaykovski'nin 'Mevsimler' Adlı Eserinin İncelenmesi". H. Ü. Sanat Çalışması Raporu, Ankara.
- Pianobook. (2025, Mart). Pyotr Ilyich Tchaikovsky'nin yaşam öyküsü.
<https://www.pianobook.io/tr/blog/pyotr-ilyich-tchaikovskynin-yasam-oykusu> e.t.16.03.2025
- Poznansky, A. (1991). *Tchaikovsky: The Quest for the Inner Man*. Schirmer Books.s.522
- Roberts, M. S. (2020). 10 of the best Romantic composers in classical music history.
<https://www.classicfm.com/discover-music/periods-genres/romantic/best-composers/>
adresinden alındı. E.T.23.08.2024
- Rus Beşlisi. (t.y.). *Rus Beşlisi*. Weebly. Erişim adresi: <https://rusbesleri.weebly.com/konu.html> e.t. 16.03.2025
- Saraç, H. (2013, 14 Mayıs). Çaykovski: Ruhunu müziğe nakşeden yalnız adam. Edebiyat Haber.
<https://www.edebiyathaber.net/caykovski-ruhunu-muzige-nakseden-yalniz-adam-hasan-sarac/> e.t.20.09.2024
- Seaman, G. R. (2020). Pëtr Il'ich Tchaikovsky: A research and information guide. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315649139> e.t. 15.03.2025
- Siepmann, J. (2007). *Çaykovski: Hayatı ve müziği*(Hayat ve müziği). <https://www.biyografi.net.tr/>
e.t:23.10.2024
- Tchaikovsky Research. (t.y.). The Voyevoda (opera). [http://en.tchaikovsky-research.net/pages/The_Voyevoda_\(opera\)](http://en.tchaikovsky-research.net/pages/The_Voyevoda_(opera)) e.t:23.10.2024
- Tchaikovsky Research. (2023). Konçertolar ve Konçertant Parçalar. <https://bit.ly/3x2Kp9L>
e.t.16.03.2025
- Tchaikovsky Research. (t.y.). Anastasie-valse. Tchaikovsky Research. <https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Anastasie-valseen.tchaikovsky-research.net> e.t.23.10.2024
- Tuzkaya, G. (2017). Pyotr İlyiç Çaykovski 1. Piyano Konçertosu'nun (Op. 23) tarihi arka planı ve müzikal açıdan incelenmesi, 3437-3438.

Usta, K. (2022). *Peter Ilyiç Çaykovski hakkında bilgi*. Kerim Usta.
<https://www.kerimusta.com/peter-ilyic-caykovski-hakkında-bilgi/>
<https://en.tchaikovsky-research.net/pages/Operasie.t:21.09.2024>
<https://tonic-chord.com/tchaikovsky-piano-concerto-no-1-analysis/#INTRODUCTION>
E.T.16.03.2025

Yalınkılıç, E., Varol, S. K. (2023). Müzik Tarihinde Klasik-Romantik İkilemi: Franz Schubert'in Do-
Minör Impromptu'su (D. 899 No. 1) Üzerinden Bir İnceleme. **Sahne ve Müzik, 9*(16), 55-80.*

YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarına (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezimin/Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporunun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezimin/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... yıl ertelenmiştir. (1)

Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)

Tezime ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

18/03/2025

Tuğrul Adiloğlu

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYANI

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tez Çalışması Raporunda,

- Tez/Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tez/Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

18/03/2025

Tuğrul Adiloğlu

SANATTA YETERLİK SANAT ÇALIŞMASI RAPORU

ORİJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez/Sanat Çalışması Raporu Başlığı: Pyotr Ilyich Çaykovski'nin Hayatı, Eserleri ve Op. 23 No. 1 Piyano Konçertosu'nun Analizi

Yukarıda başlığı verilen Tez/Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
17/03/2025	54	54937	20/02/2025	5	3185861164

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez/Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (18/03/2025)

Tuğrul Adiloğlu

Öğrenci No.: N17244921

Anasanat/Anabilim Dalı: Piyano Anasanat Dalı

Program (işaretleyiniz): Piyano ve Arp Sanatta Yeterlik

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
	X		

DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR.

PROFICIENCY IN ART ART WORK REPORT ORIGINALITY REPORT

HACETTEPE UNIVERSITY

Institute of Fine Arts

Title: The Life and Works of Pyotr Ilyich Tchaikovsky and an Analysis of Op. 23 No. 1 Piano Concerto

The whole art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	PageCount	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
17/03/2025	54	54937	20/02/2025	5	3185861164

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (18/03/2025)

Tuğrul Adiloğlu

Student No.: N17244921

Department: Piano Department

Program/Degree:

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
	X		

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

